

ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ^{24/}₂₅

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024 -
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Φωτογραφία Εξωφύλλου:
Κέντρο Επιχειρήσεων Κυβερνοασφάλειας (SOC) της ΕΥΠ

ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ²⁴/₂₅
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΜΕΩΝ ΔΡΑΣΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Μήνυμα του Διοικητή	5
A. Η Εθνική Ασφάλεια, όταν βεβαιότητες και δεδομένα που ίσχυαν αμφισβητούνται και η τεχνολογία καλπάζει.	9
B. Το γεωπολιτικό τοπίο και οι απορρέουσες από αυτό απειλές	10
1. Ο αντίκτυπος από τους πολέμους σε Ουκρανία και Γάζα	10
2. Οι αλλαγές στη Δύση και οι εξελίξεις σε Ασία και Αφρική	11
3. Σχέσεις και προβλήματα με γείτονες	12
Γ. Οι νέες μορφές παραδοσιακών απειλών	13
1. Κλασικές και νέες μέθοδοι κατασκοπείας	13
2. Η τρομοκρατία στην ψηφιακή εποχή	14
3. Μεταβολές στη διακίνηση μεταναστών	15
4. Η εγχώρια και ξένη διάσταση του οργανωμένου εγκλήματος	16
Δ. Οι νέες απειλές	17
1. Κυβερνοεπιθέσεις και κυβερνοασφάλεια	17
2. Οι υβριδικές απειλές	19
3. Ενέργεια, μεταφορές και επικοινωνίες	20
4. Το σκοτεινό διαδίκτυο και οι κρυπτοσυναλλαγές	22
5. Η Τεχνητή Νοημοσύνη	23
Ε. Νέο περιβάλλον. Νέα ΕΥΠ	24
1. Οι νέες δομές	24
2. Οι ανθρώπινοι πόροι	24
3. Η έμφαση στην τεχνολογία	25
ΣΤ. Οργανώνοντας το αύριο	27
1. Στρατηγικός Σχεδιασμός	27
2. Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση	27
Ζ. Ανοίγματα στον Κόσμο και την Κοινωνία	29
1. Διεθνείς συνεργασίες	29
2. Εξωστρέφεια	29
Επίλογος	31

ΠΡΟΛΟΓΟΣ | ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ένα νέο, πολύ πιο επικίνδυνο, γεωπολιτικό τοπίο

Οι εποχές αλλάζουν: για τον Κόσμο, για την Ευρώπη, για τη χώρα και φυσικά για την ΕΥΠ. Και αν την περίοδο της προηγούμενης Έκθεσής μας, κυριαρχούσαν οι εξελίξεις και οι συνέπειες δυο πολέμων, στην Ουκρανία και στη Γάζα, που επηρέασαν καθοριστικά και τη χώρα μας, την περίοδο που καλύπτει η τρέχουσα έκθεση, παρά ορισμένες, ιδίως σε σχέση με τη Γάζα, θετικές, αν και επισφαλείς, εξελίξεις, οι εστίες κρίσης και δυνητικής κρίσης πολλαπλασιάστηκαν και το γεωπολιτικό τοπίο έγινε πιο ρευστό και αβέβαιο, και γι' αυτό πιο απρόβλεπτο και πιο επικίνδυνο.

Το Διεθνές Δίκαιο, που όσο κι αν ενίοτε εφαρμόζονταν επιλεκτικά ή και προσχηματικά, δεν αμφισβητείτο ευθέως, πλέον συχνά αγνοείται επιδεικτικά από όσους θεωρούν ότι μπορούν αδαπάνως για αυτούς, να το κάνουν, αδιαφορώντας για τις μακροπρόθεσμες συνέπειες μιας τέτοιας τακτικής. Παράλληλα οι διεθνείς και κυρίως οι διακρατικές σχέσεις, κυριαρχούνται, όλο και περισσότερο, από μια συναλλακτική προσέγγιση, που σε συνδυασμό με το εκάστοτε δίκαιο του πιο ισχυρού, βεβαίως λειτουργεί υπέρ όσων μπορούν να επιβάλλουν τους όρους τους στους πιο αδύναμους.

Στο νέο αυτό πλαίσιο, η επιθετικότητα των ισχυρών παίρνει διάφορες μορφές, ακόμα και βίαιες, διεθνείς οργανισμοί αδυνατούν ή, έστω, δυσκολεύονται να διαδραματίσουν τον ρόλο που θα έπρεπε, συμμαχίες που έμοιαζαν επί χρόνια ανθεκτικές δοκιμάζονται, ενώ ακόμα και η συνοχή μεταξύ κρατών που κατ' αρχήν μοιράζονται ίδια πολιτικο-οικονομικά συστήματα και αξίες, και μέχρι πρότινος αλληλοϋποστηρίζονταν, κάθε άλλο παρά δεδομένη εμφανίζεται. Πολλές δε μεταπολεμικές βεβαιότητες που μέχρι τώρα δοκιμάζονταν, πλέον δείχνουν έτοιμες να καταρρεύσουν.

Σε αυτό το ευρύτερο διεθνές τοπίο, όπως προέκυψε δραματικά την χρονιά που πέρασε και που πια προσδιορίζεται καθοριστικά από τους διαγκωνισμούς Ρωσίας, ΗΠΑ, Κίνας

και τις προσπάθειες άλλων δρώντων να ισορροπήσουν και να προωθήσουν τα δικά τους συμφέροντα, και το οποίο, από μόνο του, απαιτεί αυξημένη εγρήγορση μιας Υπηρεσίας Πληροφοριών, θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι εξελίξεις, που έγιναν πιο κοντά μας:

Στην άμεση, γειτονιά μας τα γνωστά προβλήματα της χώρας μας (από τις απειλές χρήσης βίας, τις αμφισβητήσεις κυριαρχίας και δικαιωμάτων μας, τους ανιστόρητους ισχυρισμούς, την έμπρακτη υπονόμηση συμφωνηθέντων, μέχρι τις προσπάθειες, με το ζόρι αναβίωσης ζητημάτων που έχουν οριστικά λήξει, τις δράσεις εγκαθέτων και τις λειτουργίες παράλληλων δομών), ακόμα κι αν, κατά διαστήματα, έχαναν σε ένταση, ουσιαστικά, ουδέποτε αποσύρθηκαν και αντίθετα, όλη τη χρονιά, επανέρχονταν τακτικά, με διάφορες εκφάνσεις.

Στην Λιβύη η παρατεινόμενη διαίρεση της χώρας και η εκμετάλλευση, από επιτήδειους εκάστοτε ημέτερους ή τρίτους, εγγενών και επίκτητων δυσλειτουργιών στα δυο παράλληλα συστήματα διακυβέρνησης, για την προώθηση δικών τους στοχεύσεων, πολλαπλασίασε κινδύνους και προκλήσεις για τη χώρα μας σε μια σειρά θεμάτων.

Οι εξελίξεις στη Συρία, με την πτώση του καθεστώτος Άσαντ και την ανάληψη της εξουσίας από οργάνωση, που μέλη της, μέχρι πρόσφατα, χαρακτηρίζονταν τρομοκράτες, δημιούργησαν μια νέα κατάσταση με άμεσες επιπτώσεις, όχι μόνο στη χώρα και στις διάφορες κοινότητές της, αλλά σε ολόκληρη την Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, επηρεάζοντας, ή και απειλώντας, ελληνικές στρατηγικές προτεραιότητες.

Και βεβαίως είχαμε και σημαντικές εξελίξεις σε σχέση με το Ιράν, τον Κόλπο, αλλά και τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία, την αντιπαλότητα Ινδίας- Πακιστάν αλλά και κρίσεις και συγκρούσεις στην Αφρική και τόσα άλλα ζητήματα, που, όλα τους τελικά, με τον ένα ή άλλο τρόπο, δημιούργησαν θέματα που η ΕΥΠ χρειάστηκε να αντιμετωπίσει και αφορμές για κινητοποίηση ανθρώπινων και άλλων πόρων μας.

Παλιές και νέες απειλές

Από όλα τα θέματα που μας απασχόλησαν, πέραν της συλλογής πληροφοριών για τις εθνικές μας προτεραιότητες, που αποτελεί το κύριο και μόνιμο πεδίο ενδιαφέροντος της Υπηρεσίας μας, ξεχωριστή μνεία αξίζει να γίνει α) στις προσπάθειες έγκαιρης ενημέρωσης για τις απόπειρες υπονόμησης της εθνικής συνοχής, β) στις κινήσεις κυκλωμάτων παράνομης μετανάστευσης, γ) στις δράσεις μας για αποτροπή τρομοκρατικών ενεργειών και για ανάσχεση αποπειρών κατασκοπείας και δ) στις έρευνες μας κατά του εγχώριου και ξένου οργανωμένου εγκλήματος, που περιγράφονται αναλυτικότερα στα αντίστοιχα κεφάλαια της Έκθεσης.

Όμως αν κάτι κυρίως χαρακτηρίζει τη χρονιά που πέρασε, σε σχέση με τις απειλές και τις δράσεις μας, ήταν ακριβώς η συνειδητοποίηση από όλους, των κινδύνων που δημιουρ-

γεί το νέο παγκόσμιο τεχνολογικό τοπίο:

Οι πόλεμοι γίνονται όλο και πιο τηλεκατευθυνόμενοι. Στοχευμένες φονικές επιθέσεις πραγματοποιούνται χωρίς φυσική ή οπτική επαφή. Τρομοκρατικές δράσεις μπορούν να αποφασιστούν μέσω ηλεκτρονικών δικτύων και μέσων και να υλοποιηθούν με ασφάλεια εκ του μακρόθεν. Κρίσιμες υποδομές μπορούν να παραλύσουν μέσω κυβερνοεπιθέσεων από δύσκολα ταυτοποιήσιμους δράστες. Κρατικές βάσεις δεδομένων αποδεικνύονται ευάλωτες και προσβάσιμες σε τρίτους. Υβριδικές επιθέσεις μπορούν να οργανώνονται από κακόβουλους δρώντες, κρατικούς ή μη, με τρόπους που δύσκολα ανιχνεύονται. Εκστρατείες παραπληροφόρησης με ψευδείς ειδήσεις που μπορούν να προκαλέσουν κοινωνική αναταραχή και να κλονίσουν θεσμούς, είναι πιο εύκολες από ποτέ. Κυκλώματα διακινητών και οργανωμένου εγκλήματος έχουν πια στη διάθεση τους πλήθος τεχνολογικών μέσων και για να δρουν αποτελεσματικά και να συναλλάσσονται άμεσα, στο «σκοτεινό» δίκτυο, ώστε να προφυλάσσονται.

Σε αυτό το περιβάλλον καταγιστικών εξελίξεων, που συχνά στη χρονιά που πέρασε άγγιξαν και τη χώρα μας, η ΕΥΠ, όπως θα έχετε την ευκαιρία να διαπιστώσετε στην Έκθεση αυτή, συνέβαλε αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση ενεργειών κατά της εθνικής μας ασφάλειας, δρώντας προληπτικά και διακριτικά, όπως επιτάσσει η φύση της αποστολής της: συλλέγοντας πληροφορίες και ενημερώνοντας αυτούς που πρέπει, ώστε να δώσουν εκείνοι τη κατάλληλη συνέχεια, εκμεταλλευόμενοι τα στοιχεία που τους διατέθηκαν, όποτε χρειαστεί.

Πολλές όμως ήταν και οι προσπάθειες μας για την θωράκιση επικοινωνιών, την παγίωση υψηλού βαθμού εγρήγορσης και την καλλιέργεια και εμπέδωση κουλτούρας ασφαλείας σε όσους χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες και κρίσιμες δομές.

Νέες προκλήσεις. Νέα ΕΥΠ

Σε μια περίοδο πρωτοφανούς ρευστότητας, όπου η χρήση βίας διευρύνεται, η προ-σήλωση στο δίκαιο υποχωρεί, οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες εντείνονται, η αξία της ανθρώπινης ζωής ευτελίζεται και η πίστη σε θεσμούς συρρικνώνεται, και όπου, από την άλλη πλευρά, μια καλπάζουσα τεχνολογική ανάπτυξη αλλάζει τα δεδομένα στον τρόπο, όχι απλώς που ζούμε, αλλά και στον τρόπο που σκεπτόμαστε, οι ανάγκες για προάσπιση της Εθνικής Ασφάλειας, και μάλιστα σε μια χώρα όπως η δική μας, πολλαπλασιάζονται και τα μέσα για την αντιμετώπιση των κάθε είδους απειλών πρέπει να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα. Ιδίως όταν οι νέες καταστάσεις, είτε δίνουν χώρο, ευκαιρίες και μέσα, για μετάλλαξη και αναβάθμιση πάγιων απειλών, που πια γίνονται πιο ύπουλες, πιο άμεσες και πιο επικίνδυνες, είτε ευνοούν τη δημιουργία νέων απειλών, ακόμα και σε τομείς που θεωρούσαμε καλά προστατευμένους, ή και εκτός κινδύνου.

Μπροστά στη νέα αυτή πραγματικότητα και τις νέες προκλήσεις που γεννά, η ΕΥΠ ξεκίνη-

σε μια τεράστια προσπάθεια αναδιάρθρωσης των δομών της, αναβάθμισης των μέσων της και αναβάθμισης του προσωπικού της. Η αναδιάρθρωση ολοκληρώθηκε την χρονιά που πέρασε, και πλέον η Υπηρεσία λειτουργεί με την νέα της δομή, ενώ και οι προβλεπόμενες από το νέο οργανόγραμμα διευθύνσεις, την ίδια περίοδο, εμπλούτισαν τα εργαλεία τους με νέα, που τους δίνουν πρόσθετες δυνατότητες στην αντιμετώπιση παλαιών και νέων απειλών. Ξεκίνησε δε, τη χρονιά που πέρασε και η διαδικασία για πρόσληψη νέου προσωπικού, με στόχο την κάλυψη κενών και την ανανέωση του έμψυχου δυναμικού της Υπηρεσίας ενώ, με ειδικευμένα προγράμματα, εντάθηκαν και οι προσπάθειες ποιοτικής αναβάθμισης του υφιστάμενου προσωπικού.

Κάθε αναδιάρθρωση απαιτεί κάποιο χρόνο για να καταστούν εμφανή τα πλεονεκτήματά της. Όταν μάλιστα συνειδητά επιλέγονται, για την επίλυση χρόνιων δυσλειτουργιών και προβλημάτων, όχι βραχυπρόθεσμες ευκαιριακές προσεγγίσεις, αλλά δομικοί μετασχηματισμοί και ουσιαστικές αλλαγές σε διαδικασίες, μέσα, και νοοτροπίες, με στόχο μια Υπηρεσία που να λειτουργεί σύμφωνα με τα πιο σύγχρονα διεθνή πρότυπα, είναι προφανές ότι έχουμε να κάνουμε με μίαν επένδυση μακράς στόχευσης. Παρ' όλα αυτά, ήδη η λειτουργία της Υπηρεσίας έχει ουσιαστικά βελτιωθεί, η εκμετάλλευση νέων εργαλείων έχει αρχίσει να αποδίδει καρπούς, και η συλλογή και ανάλυση πληροφοριών, χάρη στη πιο αποτελεσματική υλοποίηση επιχειρήσεων, χρήση πηγών και αφομοίωση νέων μέσων και μεθόδων, έχει ενισχυθεί.

Η Εθνική Ασφάλεια αφορά όλους μας

Οι δράσεις της ΕΥΠ όμως είναι λάθος να θεωρείται ότι αφορούν κυρίως κυβερνητικούς αξιωματούχους, στελέχη φορέων που άπτονται εθνικής ασφάλειας ή κάποιους δημόσιους λειτουργούς. Η Εθνική Ασφάλεια μας αφορά όλους. Και οι δράσεις της Υπηρεσίας λειτουργούν υπέρ του συνόλου της κοινωνίας μας.

Η Υπηρεσία και τη χρονιά αυτή ενέτεινε τις προσπάθειες της, εντός βεβαίως των ορίων που θέτει η αποστολή της, να εξηγήσει ευρύτερα τον ρόλο που διαδραματίζει ιστορικά και σήμερα, αλλά και τη σημασία που έχουν για όλους οι διάφοροι τομείς δράσης της. Γιατί όσο σημαντικό είναι η Υπηρεσία αυτή να μη ξεννά ποτέ ότι λειτουργεί πάντα και μόνο για την προάσπιση των αξιών και συμφερόντων των Ελλήνων πολιτών, άλλο τόσο σημαντικό είναι και οι Έλληνες πολίτες να καταλάβουν τη σημασία της για τους ίδιους.

Αυτή η έκθεση ελπίζουμε να συμβάλει και στην κατεύθυνση αυτή.

Ο Διοικητής
Θεμιστοκλής Δεμίρης

Η Εθνική Ασφάλεια, όταν βεβαιότητες και δεδομένα που ίσχυαν αμφισβητούνται και η τεχνολογία καλπάζει.

Αν την περίοδο της προηγούμενης έκθεσης της Υπηρεσίας, οι γεωπολιτικές εξελίξεις και το τοπίο ασφάλειας σφραγίστηκαν κυρίως από όσα συνέβαιναν στην Ανατολική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή -με τους πολέμους στην Ουκρανία και τη Γάζα, πέραν του τεράστιου αριθμού θυμάτων, να έχουν συνέπειες και σε πλήθος τομέων σε όλο τον κόσμο- τη χρονιά που μόλις πέρασε, οι εξελίξεις που έδωσαν τον κύριο τόνο είχαν σαν αφετηρία τη Βόρεια Αμερική: Η αλλαγή ηγεσίας σε επίπεδο κορυφής της Δύσης έφερε αλυσιδωτές αντιδράσεις, σε όλο τον κόσμο αλλά και εντός Δύσης, που συνολικά διαμόρφωσαν ένα νέο τοπίο, ασφάλειας και σχέσεων: Επιτεύξεις εκκευρίας, επίλυση χρόνιων συγκρούσεων, εντατικοποίηση διαπραγματεύσεων μεταξύ εμπόλεμων, πλήγματα κατά αυταρχικών καθεστώτων, μεταλλάξεις πρώην τρομοκρατών σε διεθνείς συνομιλητές, αυξήσεις δαπανών για ασφάλεια, αμφισβητήσεις εδραιωμένων για χρόνια πεποιθήσεων, είχαν άμεση και καθοριστική διασύνδεση με την εξέλιξη αυτή.

Παράλληλα, η νέα ιεράρχηση προτεραιοτήτων, ο νέος τρόπος αντιμετώπισης τρίτων, η νέα θεώρηση καταστάσεων σε διάφορες περιοχές, ο νέος τρόπος χρήσης οικονομικών δυνατοτήτων και γενικότερα το νέο ύφος στην άσκηση ισχύος, δημιούργησαν μια νέα πραγματικότητα στις διεθνείς σχέσεις, που δεν μπορεί να αγνοηθεί και καλεί όλους να προσαρμοστούν.

Οι εξελίξεις δε που συνέβησαν ακόμα και στο εσωτερικό διάφορων χωρών υπό την πίεση της νέας αυτής πραγματικότητας, συχνά είχαν επιπτώσεις, θετικές ή αρνητικές, σε θέματα άμεσου ενδιαφέροντος της χώρας μας, που άπτονται της εθνικής μας ασφάλειας, όπως π.χ. το μεταναστευτικό, η τρομοκρατία ή η ελεύθερη ναυσιπλοΐα.

Πέρα όμως από τις νέες καταστάσεις που προκλήθηκαν σε ευρύτερη κλίμακα στο πλαίσιο της νέας αυτής πραγματικότητας, η ΕΥΠ, υποχρεωτικά είχε στην πρώτη θέση των ενδιαφερόντων της τις εξελίξεις στην άμεση γειτονιά μας. Εσωτερικές πολιτικές ζυμώσεις και αντιπαραθέσεις, κοινωνικές διεργασίες, στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις και κινήσεις, προγράμματα εξοπλισμών, ενεργειακοί σχεδιασμοί, προώθηση συνεργασιών και συμμαχιών, που συμβαίνουν σε γειτονικές χώρες, βρέθηκαν σταθερά στο στόχαστρο της Υπηρεσίας, σε όλο το διάστημα που καλύπτει η παρούσα Έκθεση, ιδίως όταν οι χώρες αυτές, με τη δράση, τις δηλώσεις και τη στάση τους, εμφανίζονται, κατά καιρούς, να αμφισβητούν κυριαρχία, ή κυριαρχικά μας δικαιώματα, να αμφισβητούν συμφωνίες, να αναμιγνύονται σε εσωτερικά μας θέματα, να υπονομεύουν την αξιοπιστία των θεσμών μας, να υπονομεύουν το εθνικό φρόνημα και το δημοκρατικό μας πολίτευμα ή να απειλούν την εθνική μας συνοχή.

Η άλλη εξέλιξη που σφράγισε την περίοδο που εξετάζει η τρέχουσα έκθεση και δημιουργεί μια νέα κατάσταση για τις Υπηρεσίες Εθνικής Ασφάλειας και Πληρο-

φοριών ήταν φυσικά η εξάπλωση της Τεχνητής Νοημοσύνης, η εξοικείωση όλο και περισσότερου κόσμου μαζί της και η συνειδητοποίηση, βεβαίως, των ευκαιριών που προσφέρει στους υπεύθυνους κρατικούς φορείς και σε Υπηρεσίες όπως η δική μας, αλλά και των τεράστιων κινδύνων που δημιουργεί η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της από κακόβουλους δράστες και η εξοικείωσή τους με αυτές για να τεθούν τελικά στην υπηρεσία στοχεύσεων που απειλούν την ασφάλειά μας.

Η ΕΥΠ μετείχε σε δεκάδες συζητήσεις ομολόγων υπηρεσιών, αλλά και σε κοινές δράσεις μαζί τους για το θέμα, ενέτεινε τις προσπάθειες για προμήθεια σχετικών εργαλείων, προώθησε την παρασκευή δικών της μέσων, προσαρμοσε τις μεθόδους δράσης της και προχώρησε σε σειρά εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το προσωπικό της.

Έναντι ενός τόσο σύνθετου γεωπολιτικά και τεχνολογικά τοπίου, η Υπηρεσία προσπάθησε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των αρμόδιων φορέων για έγκαιρη πληροφόρησή τους επί των εξελίξεων και των εκδηλωμένων ή δυνητικών απειλών, σε μια μεγάλη γκάμα θεμάτων που άπτονται της εθνικής μας ασφάλειας: κατασκοπευτικές δράσεις, διεισδύσεις σε κρίσιμες δομές, επιρροές σε κομβικής σημασίας τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, λειτουργία δικτύων παράνομης μεταναστευσης, ενεργειακή ασφάλεια, υβριδικές απειλές, παραπληροφόρηση, ξένο και ντόπιο οργανωμένο έγκλημα και μεταξύ τους διασύνδεση, κυβερνοεπιθέσεις.

Παράλληλα πολλαπλασίασε τις διεθνείς της συνεργασίες σε διμερές και πολυμερές επίπεδο με στόχο ακριβώς την ανταλλαγή πληροφοριών εμπειριών και know how σε όλα αυτά τα θέματα και την άντληση διδαγμάτων χρήσιμων για τη προάσπιση και της δικής μας εθνικής ασφάλειας.

Στα κεφάλαια που ακολουθούν δίνεται μια αναλυτικότερη εικόνα των τομέων δράσης και των ειδικότερων θεμάτων που απασχόλησαν την Υπηρεσία, που βοηθά τον αναγνώστη να αποκτήσει μια σφαιρική αντίληψη του σύνθετου περιβάλλοντος της Εθνικής Ασφάλειας της χώρας μας και των σταθερών και νέων απειλών, όπως προσδιορίζονται από τις μείζονες γεωπολιτικές εξελίξεις, τις οικονομικές και κοινωνικές αναταράξεις και φυσικά την όλο και θεαματικότερη ανάπτυξη της τεχνολογίας.

B. Το γεωπολιτικό τοπίο και οι απορρέουσες από αυτό απειλές

1. Ο αντίκτυπος από τους πολέμους σε Ουκρανία και Γάζα

Με τον πόλεμο στην Ουκρανία να είναι στον τέταρτο πια χρόνο και την Ευρώπη να βρίσκεται σταθερά και έμπρακτα στο πλευρό του Κιέβου ήταν φυσικό οι Υπηρεσίες Πληροφοριών της ηπείρου μας να εντείνουν τις προσπάθειες προστασίας της ομαλής λειτουργίας του πολιτεύματος, της κοινωνικής συνοχής των χωρών τους ή της θωράκισης των κρίσιμων υποδομών και λειτουργιών τους έναντι κάθε απόπειρας δολιοφθορών, απόσπασης κρίσιμων πληροφοριών, διάδοσης ψευδών

ειδήσεων, υπονόμησης της στάσης στο θέμα των διάφορων κυβερνήσεων.

Οι διατυπωθείσες καταγγελίες για σαμποτάζ σε υποδομές, η έντονη ανάμιξη σε εκλογές με αδιαφανείς χρηματοδοτήσεις κομμάτων, οι επικοινωνιακές παρεμβάσεις στο διαδίκτυο με εικονικές ταυτότητες, η κινητοποίηση συγκεκριμένων ακαδημαϊκών ή εκκλησιαστικών κύκλων, όπως καταγράφηκαν σε διάφορες χώρες ασφαλώς προσφέρονται για άντληση συμπερασμάτων χρήσιμων για όλους.

Στο πλαίσιο αυτό και καθώς η Ελλάδα, με τη θέση αρχών που υιοθέτησε, τη γεωγραφική της θέση και την χρήση των υποδομών της διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην έμπρακτη στήριξη του Κιέβου, η ΕΥΠ ενέτεινε τις προσπάθειές της για παρακολούθηση, στο ως άνω πνεύμα, δράσεων όσων, εκτιμώντας ότι η στάση μας στον πόλεμο αυτό αντιστρατεύεται τα συμφέροντά τους, θα μπορούσαν να πλήξουν τη χώρα μας. Υπήρξαν δε και συγκεκριμένα αποτελέσματα όσον αφορά την ανάσχεση κατασκοπευτικών δράσεων σε κομβικής σημασίας ελληνικά λιμάνια, την αντιμετώπιση σχεδίων χειραγώγησης πληροφοριών, αλλά και σε σχέση με εντοπισμό και περιορισμό κυβερνοεπιθέσεων κατά κρατικών βάσεων δεδομένων.

Οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και η διάχυση της κρίσης στη Γάζα στην ευρύτερη περιοχή, όπως πχ στο Ιράν, επίσης είχαν αντίκτυπο στις προτεραιότητες και δράσεις της Υπηρεσίας: Αυξημένη εγρήγορση για πιθανές τρομοκρατικές δράσεις, επαγρύπνηση για αλλαγές σε μεταναστευτικές ροές, προετοιμασία για αποτροπή δράσεων που μπορούν να εξελιχθούν βίαια κλπ. Και αν οι φόβοι για αύξηση των μεταναστευτικών ροών Παλαιστινίων, τελικά δεν επιβεβαιώθηκαν επί του πεδίου, η σύλληψη κοντά σε κρίσιμες στρατιωτικές υποδομές, υπόπτων με πιθανές διασυνδέσεις με ξένες καθεστωτικές δομές επιβεβαίωσε την χρησιμότητα έγκαιρης κινητοποίησης και συνδυασμένης με άλλους αρμόδιους φορείς δράσης, προκειμένου προληφθούν τρομοκρατικά χτυπήματα.

2. Οι αλλαγές στη Δύση και οι εξελίξεις σε Ασία και Αφρική

Οι όποιες εξελίξεις στη Δύση, με ό,τι αυτό σημαίνει σε σχέση με τον τρόπο αντιμετώπισης από νέες ηγεσίες, Διεθνών Οργανισμών, ξένων κρατών και κυβερνήσεων, καθεστώτων, ένοπλων ομάδων, επί μέρους περιοχών, αλλά και αρχών, κανόνων δικαίου, ή τρόπου διενέργειας διαπραγματεύσεων, δεν φαίνεται να έχουν επηρεάσει αντιστοίχως, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ ομολόγων Υπηρεσιών, στον βαθμό που μοιράζονται την ίδια ευαισθησία, σε σχέση με δράσεις τρίτων χωρών, ή κακόβουλων δραστών κατά των συμφερόντων της Δύσης ως ενιαίο σύνολο. Ιδίως όταν οι τρίτες αυτές χώρες με το μέγεθος, την οικονομική ισχύ και τις τεχνολογικές τους δυνατότητες, εκμεταλλευόμενες τα πλεονεκτήματα του τρόπου διακυβέρνησής τους, μπορούν έμμεσα ή άμεσα να ελέγχουν τομείς κρίσιμους για την εθνική ασφάλεια κάθε χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό συνεχίσθηκε και εντάθηκε τη χρονιά που πέρασε η εγρήγορση της Υπηρεσίας και η ευαισθητοποίηση ελληνικών φορέων κατά προσπαθειών, που, στη βάση των δυνατοτήτων που παρέχουν η διαχείριση κρίσιμων υποδομών από τρίτους, οι μέθοδοι ελέγχων σημαντικών τομέων της οικονομίας, οι προμήθειες

εξελιγμένων συσκευών με δυνατότητες άντλησης εμπιστευτικών στοιχείων, ακόμη και ορισμένα φαινομενικά συνήθη εκπαιδευτικά προγράμματα, μπορούν να απειλήσουν την εθνική μας ασφάλεια.

Οι εξελίξεις και οι αντιπαλότητες στην Ασία, πέρα από τις ευρύτερες επιπτώσεις που έχουν για τη χώρα, συχνά επηρεάζουν άμεσα και την Υπηρεσία μας όχι μόνο σε σχέση με ευρύτερα θέματα όπως η τρομοκρατία (λόγω τοπικών τρομοκρατικών ομάδων με παρακλάδια στην Ευρώπη) ή η μετανάστευση (λόγω αφίξεων από χώρες σε σύγκρουση ή με εσωτερικά προβλήματα) αλλά και μεταφοράς συγκρούσεων της περιοχής στις αντίστοιχες κοινότητες που διαβιούν στη χώρα μας.

Αντίστοιχα κάθε άλλο παρά τυχαία είναι η διόγκωση παράνομων αφίξεων στη χώρα μας από χώρες και περιοχές της υποσαχάριας Αφρικής, όπου μαίνονται πόλεμοι μεταξύ κρατών ή φυλών.

3. Σχέσεις και προβλήματα με γείτονες

Όσο κι αν οι προτεραιότητες της Υπηρεσίας αναγκαστικά επηρεάζονται από τις ευρύτερες εξελίξεις και προσαρμόζονται στις νέες πραγματικότητες, το κύριο μέλημα μας είναι οι χώρες της άμεσης γειτονιάς μας: οι εξελίξεις στις σχέσεις μας και στις σχέσεις τους, οι εσωτερικές εκεί διεργασίες και οι συνέπειες τους για μας, ο τρόπος λειτουργίας κρίσιμων φορέων, τα εκκρεμή προβλήματα, οι υπαρκτές και εν δυνάμει απειλές, η πορεία συμφωνιών, οι συμμαχίες, οι αμφισβητήσεις δικαιωμάτων, οι εθνοτικές συγκρούσεις, η καταπίεση θρησκευτικών ή άλλων κοινοτήτων, ή και η εκμετάλλευσή τους από τρίτους για προώθηση δικών τους συμφερόντων. Όλα αυτά βρίσκονται στο στόχαστρο της Υπηρεσίας με στόχο την συνδρομή στους αρμόδιους εθνικούς φορείς για την εκ μέρους τους διαμόρφωση των πιο κατάλληλων τακτικών και στρατηγικών θέσεων, για την αντιμετώπιση τυχόν επιπτώσεων της στα εθνικά μας συμφέροντα.

Στο πλαίσιο αυτό ρητορική μίσους, απειλητικές δηλώσεις και κινήσεις, προσπάθειες αναβίωσης θεμάτων που έχουν οριστικά κλείσει, αμφισβητήσεις κυριαρχίας και κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, στέρψη δικαιωμάτων ελληνικών κοινοτήτων και μειονοτήτων, καλλιέργεια αισθημάτων κατά της χώρας ήταν στο στόχαστρο της Υπηρεσίας σε ορισμένες γειτονικές χώρες, με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση κινδύνων αλλά και την μέριμνα διαπίστωσης των πραγματικών διαστάσεων κάθε φαινομένου ώστε, να μην απειληθούν οι καλές σχέσεις της χώρας, αν δεν υπάρχει πραγματικός λόγος.

Η ίδια ψύχραιμη θεώρηση απαιτείται και στην αντιμετώπιση από την Υπηρεσία φαινομένων εντός της χώρας μας, που άπτονται Εθνικής Ασφάλειας, αλλά και των σχέσεων μας με γείτονες. Με αυτό το πρίσμα αλλά και με αίσθημα ευθύνης, εξετάστηκαν τη χρονιά που πέρασε θέματα σε σχέση με α) διαπιστούμενες απόπειρες παρέμβασης στα εσωτερικά μας, β) την αμφισβήτηση διοικητικών και θρησκευτικών θεσμών, γ) την δράση συλλόγων που εξυπηρετούν άλλους σκοπούς από αυτούς που δηλώνουν, δ) τις αλλαγές ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε ευαίσθητες περιοχές, ε) τις αδιαφανείς ροές χρήματος.

Όσον αφορά δε τις χώρες της ευρύτερης γειτονιάς μας, οι εξελίξεις στη Συρία και τη Λιβύη βρέθηκαν για διαφορετικούς λόγους πολύ ψηλά στις προτεραιότητές μας:

Στη Συρία, με το νέο καθεστώς να προσπαθεί να επιβάλει την κυριαρχία του σε όλη την Επικράτεια, με τον ρόλο ένοπλων ομάδων και οργανώσεων που διεκδικούν μερίδιο στην εξουσία να παραμένει ενεργός και συγκεκριμένες ξένες δυνάμεις να έχουν έντονη επί τόπου παρουσία και επιρροή, συνεχής ήταν η μέριμνα της Υπηρεσίας για την καθαρότερη δυνατή αντίληψη των εξελίξεων και των αληθινών προθέσεων για θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων βεβαίως και η προστασία της ελληνορθόδοξης κοινότητας.

Στη Λιβύη, η παράταση του διχασμού της χώρας η εμφανής ανάμειξη ξένων χωρών, και η σύγκρουση μεταξύ των διάφορων θεσμών υποχρεώνει σε συνεχή εγρήγορση ιδίως σε σχέση με τυχόν προώθηση συμφωνιών ή διευθετήσεων, σε βάρος των συμφερόντων μας. Παράλληλα, η συνεχιζόμενη δράση πολιτοφυλακών, η σταθερά μεταβαλλόμενη κατάσταση εσωτερικής και περιφερειακής ασφαλείας, σε συνδυασμό με τον τεράστιο αριθμό προσφύγων από γειτονικές χώρες και τις πραγματικές η προσχηματικές αδυναμίες άσκησης ελέγχων στα σύνορα, έχουν οδηγήσει σε έκρηξη των παράνομων μεταναστευτικών ροών προς τη χώρα μας. Η νέα αυτή πραγματικότητα υποχρεώνει σε κινητοποίηση όλων των μέσων της Υπηρεσίας μας, για όσο γίνεται ακριβέστερη πληροφόρηση για δίκτυα και δράση διακινητών και αντίστοιχη ενημέρωση αρμόδιων φορέων εντός και εκτός της χώρας.

Οι νέες μορφές παραδοσιακών απειλών

1. Κλασικές και νέες μέθοδοι κατασκοπείας

Η κατασκοπεία εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις διαχρονικότερες και πλέον επικίνδυνες απειλές για την εθνική ασφάλεια. Στην κλασική της μορφή περιλαμβάνει προσπάθειες διείσδυσης σε κρίσιμες υποδομές, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και εθνικά προγράμματα υψηλής τεχνολογίας. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια η απειλή έχει μεταφερθεί δυναμικά και στο ψηφιακό πεδίο. Ξένες υπηρεσίες και τρίτοι δρώντες αξιοποιούν το διαδίκτυο, τα κοινωνικά δίκτυα και τις κρυπτογραφημένες εφαρμογές για να προσεγγίσουν πρόσωπα με πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου η παραδοσιακή συλλογή πληροφοριών από ανθρώπινες πηγές (Human Intelligence - HUMINT) διασταυρώνεται με σύγχρονες μεθόδους cyber-espionage. Ψευδή προφίλ, πλασματικές επαγγελματικές ταυτότητες και η χρήση του σκοτεινού διαδικτύου (Dark Web) διευκολύνουν τη στρατολόγηση συνεργατών και τη διακίνηση δεδομένων, ενώ οι κρυπτοσυναλλαγές (cryptocurrencies) προσφέρουν νέα μέσα αμοιβής και συγκάλυψης ιχνών.

Το εξεταζόμενο διάστημα, η ΕΥΠ εντόπισε και απέτρεψε κατασκοπευτικές ενέργειες σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις και κρίσιμες υποδομές, αξιοποιώντας τόσο το πληροφοριακό της δίκτυο όσο και τεχνικά μέσα. Ενδεικτικά, σημειώνεται η ανάσχεση

κατασκοπευτικής δράσης στην Αλεξανδρούπολη, με τον εντοπισμό και τη σύλληψη, σε συνεργασία με τις αστυνομικές αρχές, ημεδαπού, που φέρεται ότι δρούσε υπέρ τρίτων συμφερόντων. Αντίστοιχα, χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε η σύλληψη αλλοδαπού για κατασκοπευτική δραστηριότητα σε βάρος στρατιωτικών εγκαταστάσεων στη Σούδα, όπου η έγκαιρη αναγνώριση ύποπτης δραστηριότητας, η διασταύρωση δεδομένων και η συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία υπήρξαν καθοριστικές για την απόκρουση της απειλής.

2. Η τρομοκρατία στην ψηφιακή εποχή

Στο ίδιο περιβάλλον, η τρομοκρατία εκμεταλλεύεται την ψηφιακή διάσταση ως εργαλείο πληροφοριακής επιρροής και στρατολόγησης. Το διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι πλατφόρμες ανταλλαγής μηνυμάτων χρησιμοποιούνται για τη διάδοση ιδεολογίας, την ενθάρρυνση πράξεων βίας και την καθοδήγηση μεμονωμένων δραστών, ενώ ανησυχητική εξέλιξη είναι η αξιοποίηση online παιχνιδιών και εικονικών κοινοτήτων ως πεδίων προσέγγισης και προσηλυτισμού ευάλωτων ατόμων, συχνά νεαρής ηλικίας. Η παραγωγή και διασπορά βίντεο-προπαγάνδας, η χρήση ανώνυμων καναλιών για τη μετάδοση οδηγιών, καθώς και η αξιοποίηση deepfakes για τη δημιουργία παραπλανητικού περιεχομένου, συνθέτουν ένα περιβάλλον όπου η τρομοκρατία αποκτά νέα μέσα ενίσχυσης και διεξόδου.

Η αλληλεπίδραση μεταξύ κατασκοπείας, τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος ενισχύει περαιτέρω την πολυπλοκότητα της απειλής, καθώς εγκληματικά δίκτυα λειτουργούν ως «εντολοδόχοι» (proxies) για λογαριασμό τρίτων, κρατικών ή μη κρατικών δρώντων, προσφέροντας υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τη συλλογή πληροφοριών, τον εντοπισμό στόχων, την απόκτηση εξοπλισμού και τη χρηματοδότηση παράνομων ενεργειών. Η εμπλοκή τέτοιων ομάδων δημιουργεί επιπλέον διαύλους για την προώθηση τρομοκρατικού υλικού, αλλά και για τη διεξόδωση σε κοινωνίες και θεσμούς με στόχο τη δημιουργία συνθηκών αποσταθεροποίησης.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η ΕΥΠ, μέσω της αξιοποίησης του πληροφοριακού της δικτύου ανά την επικράτεια και της συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών, συνέδραμε πληροφοριακά τις αρμόδιες Αρχές Ασφαλείας με στόχο την πρόληψη και αποτροπή απειλών που προέρχονται από ιδεολογικά υποκινούμενο εξτρεμισμό και τρομοκρατία. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή δικτύωση εξτρεμιστικών στοιχείων, αξιοποιήθηκαν συνεργασίες με ομόλογες υπηρεσίες του εξωτερικού, ενώ διερευνήθηκαν οι πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές παράμετροι που ευνοούν τη ριζοσπαστικοποίηση, με σκοπό τη διαμόρφωση μιας συντονισμένης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής αντιμετώπισης από τους συναρμόδιους φορείς.

Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην πρόληψη ριζοσπαστικοποίησης σε διαδικτυακές κοινότητες, gaming πλατφόρμες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου αναπτύχθηκαν μηχανισμοί έγκαιρης ανίχνευσης, καθώς μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις αφορά την πιθανή δράση μεμονωμένων ατόμων (μοναχικών λύκων) ή μικρών πυρήνων, οι οποίοι προβαίνουν σε επιθέσεις απλοϊκού σχεδιασμού κάνοντας χρή-

ση εύκολα προσβάσιμων υλικών. Επιπλέον, διερευνώνται διαρκώς προσπάθειες παρείσφρησης τρομοκρατικών στοιχείων στις μεταναστευτικές ροές, καθώς και περιστατικά ριζοσπαστικοποίησης σε χώρους όπου συγκεντρώνονται ευάλωτοι πληθυσμοί.

3. Μεταβολές στη διακίνηση μεταναστών

Η διακίνηση παράνομων μεταναστών παραμένει μία από τις πλέον σοβαρές προκλήσεις για την ασφάλεια της χώρας, με χαρακτηριστικά που υπερβαίνουν τα στενά όρια του ανθρωπιστικού ζητήματος και εγγράφονται σε ευρύτερο πλαίσιο εθνικής και ευρωπαϊκής ασφάλειας. Τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης εκμεταλλεύονται την πολιτική αστάθεια σε περιοχές της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, στρατολογούν και εμπορεύονται ευάλωτους πληθυσμούς, διοχετεύοντας συνεχώς νέες ροές προς την Ελλάδα και την Ευρώπη.

Το 2025 σημειώθηκε σημαντική μείωση στις αφίξεις δια ξηράς ή δια θαλάσσης από Τουρκία. Συγκεκριμένα ο συνολικός αριθμός αφίξεων μέσω Έβρου από 7.574 το 2024 έπεσε σε 7.132, μείωση 6%, ενώ οι αφίξεις μέσω των νησιών από 48.634 το 2024 ήταν 21.479, το 2025, μείωση 56%. Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη αυτή, πέραν άλλων παραγόντων, διαδραμάτισε και η αποτελεσματικότερη συνεργασία της χώρας μας με την Τουρκική πλευρά, που αφορούσε σε σημαντικό βαθμό και την Υπηρεσία μας.

Αντίθετα σημειώθηκε αύξηση 304% στις αφίξεις από τη Λιβύη. Πιο συγκεκριμένα το 2025 είχαμε 19.681, έναντι 4.794 αφίξεων το 2024. Η εξέλιξη αυτή απέδειξε την καθιέρωση πια της διαδρομής Λιβύης-Κρήτης ως κύριας σημασίας για τις αφίξεις παράνομων μεταναστών από την Αφρική στην Ευρώπη.

Οι ειδικές συνθήκες που επικρατούν στη Λιβύη, σε συνδυασμό με αδυναμίες των τοπικών Αρχών, αλλά και τον υψηλό βαθμό διείσδυσης παράνομων κυκλωμάτων διαφθοράς, επιτείνει το πρόβλημα και δυσχεραίνει, την απαραίτητη, συνεργασία μεταξύ αρμόδιων Αρχών της χώρας μας με αρμόδιους εκεί φορείς για την αντιμετώπιση τους προβλήματος. Η Υπηρεσία μας έχει προχωρήσει πάντως σε σημαντική χαρτογράφηση τοπικών δικτύων, εγκαταστάσεων και μέσων που χρησιμοποιούνται επιτόπια και αξιοποιεί πληροφορίες και επαφές της, για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση του ζητήματος.

Στη χρονιά που πέρασε, ιδίως στην ως άνω διαδρομή Λιβύης – Κρήτης, καταδείχθηκε έμπρακτα η ικανότητα των διακινητών να αναπροσαρμόζουν άμεσα τις τακτικές τους ώστε να παρακάμπτουν μηχανισμούς επιτήρησης και αποτροπής. Η δράση τους χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη επαγγελματικότητα. Έχει αυξηθεί επίσης η εκ μέρους τους χρήση σύγχρονων μέσων επικοινωνίας και αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης και διαδικτυακών πλατφορμών για στρατολόγηση και διευκόλυνση παράνομων μετακινήσεων, αλλά και «διαφήμιση» των «υπηρεσιών» τους, υποχρεώνοντας την Υπηρεσία μας σε κινητοποίηση μέσων της για την αντιμετώπισή τους.

Στη βάση της στενής και διαρκούς συνεργασίας με το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική

Ακτοφυλακή και την Ελληνική Αστυνομία και της πληροφοριακής συνδρομής της Υπηρεσίας μας, κατά τη διάρκεια όλης της περιόδου που εξετάζει η Έκθεση, οι δι-
 ωκτικές αρχές προχώρησαν σε δεκάδες συλλήψεις ηγετικών μελών κυκλωμάτων,
 Ελλήνων και ξένων με διεθνική δράση, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σημασία του
 συντονισμού και της ανταλλαγής κρίσιμων πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων
 φορέων. Η αποστολή δε, εκ μέρους μας, στοιχείων σε ξένες Υπηρεσίες οδηγεί
 συχνά και σε συλλήψεις εκεί.

Σημειώνεται ότι, η επικινδυνότητα των διακινητών δεν εξαντλείται στην παράνομη
 μεταφορά ανθρώπων, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις τα ίδια δίκτυα αξιοποιούνται
 για την παράλληλη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, όπλων ή άλλων παράνομων
 αγαθών. Επιπλέον, οι χρηματικές συναλλαγές πραγματοποιούνται συχνά με μετρη-
 τή ή κρυπτονομίσματα (cryptocurrencies), γεγονός που δυσχεραίνει τον εντοπισμό
 τους, ενώ οι μετακινήσεις οργανώνονται με ιδιαίτερα επικίνδυνες μεθόδους, θέτο-
 ντας σε άμεσο κίνδυνο ανθρώπινες ζωές. Η δημιουργία ενιαίου πλέγματος παρά-
 νομων δραστηριοτήτων, μέσω σύνδεσης διακινητών και οργανωμένου εγκλήμα-
 τος καθιστά το φαινόμενο ακόμη πιο σύνθετο και επικίνδυνο.

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, ως πύλη, προς την Ευρώπη, την καθιστά ελκυστι-
 κό πεδίο δράσης για τέτοιου είδους δίκτυα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΠ, αξιοποιώντας
 τεχνικά μέσα, ανθρώπινες πηγές και διεθνείς συνεργασίες, θα συνεχίσει να παρα-
 κολουθεί, αναλύει παραβατικές συμπεριφορές και να παρεμβαίνει σε κυκλώματα,
 που συνδυάζουν τη διακίνηση μεταναστών με άλλες μορφές εγκληματικότητας.

4. Η εγχώρια και ξένη διάσταση του οργανωμένου εγκλήματος

Όπως αποδείχτηκε και τη χρονιά που πέρασε, το οργανωμένο έγκλημα διατηρεί
 σταθερά την ικανότητά του να προσαρμόζεται και να εκμεταλλεύεται τα κενά
 του συστήματος. Η διακίνηση ναρκωτικών, το λαθρεμπόριο όπλων, η νομιμοποίη-
 ση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η διείσδυση στη νόμιμη οικονομία
 αποτελούν διαχρονικούς άξονες της δράσης του. Τα τελευταία χρόνια παρατηρεί-
 ται ακόμη εντονότερη τάση για επενδύσεις σε τομείς χαμηλής εποπτείας, όπως η
 αγορά ακινήτων ή η εστίαση, που χρησιμοποιούνται για «ξέπλυμα» μαύρου χρή-
 ματος αλλά και για την απόκτηση κοινωνικής επιρροής. Η διείσδυση σε θεσμούς
 και δομές του κράτους μέσω φαινομένων διαφθοράς ενισχύει την επιχειρησιακή
 ανθεκτικότητα των δικτύων αυτών και καθιστά δυσκολότερη την εξάρθρωσή τους,
 ενώ ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν ενδείξεις συνεργασίας ορισμένων εγκλημα-
 τικών οργανώσεων με ξένους δρώντες, γεγονός που τους προσδίδει δυνατότητα
 εξυπηρέτησης γεωπολιτικών επιδιώξεων τρίτων χωρών.

Ιδιαίτερη έμφαση το εξεταζόμενο διάστημα, δόθηκε από την Υπηρεσία στα εγκλή-
 ματα με διεθνικές διασυνδέσεις και στη χαρτογράφηση εγκληματικών δικτύων που
 επιχειρούν να δημιουργήσουν επιχειρησιακή παρουσία εντός της ελληνικής επι-
 κράτειας. Διερευνήθηκε ο ρόλος φαινομενικά νόμιμων επιχειρήσεων που λειτουρ-
 γούν ως «βιτρίνες» για παράνομη δραστηριότητα, καθώς και η διασύνδεσή τους με
 τρίτους δρώντες. Η Υπηρεσία παρείχε στις αρμόδιες αρχές κρίσιμες πληροφορίες
 που συνέβαλαν στην εξάρθρωση τέτοιων δικτύων και στη δίωξη εμπλεκομένων

ατόμων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε η ευρωπαϊκή Επιχείρηση Calypso, η οποία αφορούσε εκτεταμένο κύκλωμα τελωνειακής και φορολογικής απάτης με επίκεντρο τελωνεία του Πειραιά, με την Υπηρεσία να συμμετέχει στην αρχική φάση της διερεύνησης, διαβιβάζοντας προς τις αρμόδιες ελληνικές αρχές κρίσιμα στοιχεία και αναλύσεις, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην αποκάλυψη της υπόθεσης. Η διερεύνηση συνεχίστηκε από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), αναδεικνύοντας τον διασυνοριακό χαρακτήρα των εγκλημάτων οικονομικής απάτης.

Τέλος, στο ίδιο πλαίσιο και με στόχο την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, στο διάστημα αναφοράς, η Υπηρεσία ενέτεινε την ενασχόληση της με τα ξένα εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Ειδικότερα τουρκικά, ρωσόφωνα και ρωσικά δίκτυα βρέθηκαν στο στόχαστρο της Υπηρεσίας, που έχει αποκτήσει, σημαντική τεχνογνωσία για τους τομείς αυτούς. Στη βάση της τεχνογνωσίας αυτής, αλλά και στη βάση συγκεκριμένων πληροφοριών που συλλέγονται από τα στελέχη μας, και επί του πεδίου, με όποιους κινδύνους αυτό συνεπάγεται, έχει διευκολυνθεί σημαντικά στο έργο της η Ελληνική Αστυνομία.

Οι νέες απειλές

1. Κυβερνοεπιθέσεις και κυβερνοασφάλεια

Ο κυβερνοχώρος έχει αναδειχθεί σε ένα από τα πιο κρίσιμα πεδία αντιπαράθεσης του σύγχρονου κόσμου. Η τεχνολογία προσφέρει σε κρατικούς και μη κρατικούς δρώντες τη δυνατότητα να στοχοποιούν κυβερνήσεις, κρίσιμες υποδομές, οικονομικούς οργανισμούς και κοινωνίες στο σύνολό τους. Οι κυβερνοεπιθέσεις δεν αποτελούν πλέον μεμονωμένα περιστατικά, αλλά συνιστούν οργανωμένες και πολυεπίπεδες επιχειρήσεις, ικανές να προκαλέσουν σοβαρές δυσλειτουργίες στη λειτουργία και κατ' επέκταση, στην ασφάλεια ενός κράτους. Συγκεκριμένες δε ομάδες, που έχουν ταυτοποιηθεί και χρησιμοποιούν διακριτές και χαρακτηριστικές ονομασίες, εμφανίζουν προωθημένες δραστηριότητες σε διάφορες χώρες και στην Ελλάδα. Έχει διαπιστωθεί δε ότι αρκετές από τις ομάδες αυτές, υποστηρίζονται κατ'άλληλα από συγκεκριμένες κρατικές δομές διάφορων χωρών.

Το φάσμα των μεθόδων που χρησιμοποιούνται είναι ευρύ και συνεχώς εξελισσόμενο, όπως καταδεικνύουν πολλά παραδείγματά τη χρονιά που μας πέρασε. Συγκεκριμένα, αρκετές ήταν οι επιθέσεις που στοχεύουν την αλυσίδα εφοδιασμού (supply chain attacks). Σε αυτές τις περιπτώσεις οι δράστες εκμεταλλεύονται την εμπιστοσύνη σε αξιόπιστους παρόχους για να εισχωρήσουν σε ευαίσθητα κρατικά και μη συστήματα. Αντίστοιχα, μεγάλης κλίμακας επιθέσεις ransomware σε οργανισμούς υγείας και ενεργειακές εταιρείες της Δύσης κατέδειξαν ότι η στοχοποίηση κρίσιμων υποδομών μπορεί να προκαλέσει, όχι μόνο οικονομικές απώλειες, αλλά και απειλές για την εθνική και δημόσια ασφάλεια.

Εξίσου ανησυχητική ήταν τη χρονιά που πέρασε η διαρκής αύξηση καταναμημένων

επιθέσεων άρνησης υπηρεσίας (Distributed Denial-of-Service - DDoS), οι οποίες αξιοποιούν δίκτυα παραβιασμένων συσκευών (botnets) που διατίθενται ακόμη και «προς μίσθωση» μέσω του σκοτεινού διαδικτύου (dark web). Αν και πολλές φορές χαρακτηρίζονται από βραχύβια ένταση, η ικανότητά τους να παραλύσουν βασικές κρατικές λειτουργίες σε κρίσιμες χρονικές στιγμές τις καθιστά ιδιαίτερα επικίνδυνες. Στον ίδιο άξονα, τα phishing emails και οι εκστρατείες κοινωνικής μηχανικής αναβαθμίζονται με την υποστήριξη τεχνητής νοημοσύνης, δημιουργώντας πειστικά και εξατομικευμένα μηνύματα (deep fakes) που δυσχεραίνουν τον εντοπισμό τους από ανυποψίαστους χρήστες.

Οι νέες τεχνολογίες, όπως τα δίκτυα 5G και 6G, η εκρηκτική διάδοση συσκευών Internet of Things (IoT), οι υπηρεσίες cloud και τα ημιαυτόνομα βιομηχανικά δίκτυα, διευρύνουν σημαντικά την «επιφάνεια» της επίθεσης. Έτσι, οι κρατικοί και ιδιωτικοί φορείς εκτίθενται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο απειλών, όπου οι δράστες εκμεταλλεύονται ευπάθειες λογισμικού, τεχνικές μηδενικής ημέρας (zero-day exploits) και συνδυασμένες μεθόδους πολλαπλών σταδίων.

Ιδιαίτερη επιχειρησιακή σημασία αποκτά η αυξανόμενη δραστηριότητα Προηγμένων Επίμονων Απειλών (Advanced Persistent Threats – APTs). Οι κακόβουλοι δρώντες που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο πεδίο λειτουργούν με υψηλή τεχνική εξειδίκευση και σε ορισμένες περιπτώσεις, με τη σιωπηρή υποστήριξη ή ανοχή ακόμα και κρατικών φορέων τρίτων χωρών, προκειμένου οι τελευταίες να επωφελοούνται χωρίς να εκτεθούν (plausible deniability). Όπως φάνηκε δε και σε αντίστοιχες επιθέσεις τέτοιου τύπου στη χώρα μας, επιδιώκουν κυρίως τη μακροχρόνια παραμονή εντός κρίσιμων δικτύων με στόχο, την αθόρυβη συλλογή πληροφοριών και τη διαμόρφωση συνθηκών για πιθανές επιχειρήσεις παρεμβολής ή αποσταθεροποίησης σε μεταγενέστερο χρόνο.

Οι κυβερνοεπιθέσεις δεν περιορίζονται σε τεχνικό επίπεδο αλλά αποτελούν πλέον στρατηγικό εργαλείο επιρροής και αποσταθεροποίησης. Για κράτη όπως η χώρα μας, με τη γεωστρατηγική της θέση και τον ρόλο της ως πύλης για την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης, οι κυβερνοαπειλές αποκτούν διάσταση εθνικής ασφάλειας. Η διατήρηση υψηλού επιπέδου κυβερνοάμυνας δεν αποτελεί απλώς τεχνολογική ανάγκη, αλλά θεμελιώδη προϋπόθεση για την προστασία της κοινωνικής συνοχής και της εύρυθμης λειτουργίας του Κράτους.

Απέναντι σε αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον απειλών, η ΕΥΠ κινητοποίησε τις δομές, τα μέσα και το προσωπικό της, υλοποιώντας δράσεις που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των σύγχρονων προκλήσεων.

Στον τομέα των κυβερνοεπιθέσεων και της κυβερνοασφάλειας, κομβικό βήμα αποτέλεσε η λειτουργία του Κέντρου Επιχειρήσεων Κυβερνοασφάλειας (SOC), το οποίο σε συνεργασία με το Εθνικό CERT (Ομάδα Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων) διασφαλίζει την πρόληψη, έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση περιστατικών όπως επιθέσεις σε δημόσιες υποδομές και οργανισμούς, κατανεμημένες επιθέσεις άρνησης υπηρεσίας (DDoS), λυτρισμικό (ransomware) και ηλεκτρονική αλίευση (phishing).

Κατά το υπό εξέταση χρονικό διάστημα, το Εθνικό CERT διαχειρίστηκε, μια σειρά περιστατικών κυβερνοασφάλειας που ανέδειξαν την ποικιλία και τη σοβαρότητα των απειλών κατά κρίσιμων εθνικών μας υποδομών και δημόσιων οργανισμών. Ειδικότερα, πέραν της μικρότερης κλίμακας συμβάντων καταγράφηκαν 19 σοβαρές επιθέσεις παραβίασης υποδομών πληροφορικής στις επιτηρούμενες δομές του Δημοσίου, ενώ παράλληλα, καταγράφηκαν πολυάριθμες επιθέσεις κατανεμημένης άρνησης υπηρεσίας (DDoS) εναντίον φορέων του Δημοσίου. Επιπλέον, ξεχωρίζοντας πάντα τις πιο σοβαρές περιπτώσεις καταγράφηκαν 6 περιστατικά λυτρισμικού (ransomware), ενώ αντιμετωπίστηκαν 6 περιστατικά ηλεκτρονικής «αλίευσης» (phishing emails) που στοχοποίησαν δημόσιους φορείς.

Παράλληλα, η Διεύθυνση Κυβερνοχώρου, ως Εθνική Αρχή Ασφάλειας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (INFOSEC), Κρυπτογράφησης (CRYPTO) και TEMPEST, εκπόνησε ελέγχους καταλληλότητας, εξέδωσε πολιτικές ασφάλειας, πιστοποίησε διαβαθμισμένα συστήματα, υλοποίησε Τεχνικά Αντίμετρα Παρακολούθησης (Technical Surveillance Countermeasures – TSCM), με χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού (σε χώρους γραφεία, κυβερνητικές εγκαταστάσεις, οχήματα κ.λπ.) για να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχουν κρυφές συσκευές παρακολούθησης, ενώ παράλληλα αναπτύσσει εφαρμογές ασφαλούς επικοινωνίας, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των εθνικών επικοινωνιών.

Η σύνδεση του κυβερνοχώρου με τις υπόλοιπες σφαίρες δράσεων κατά της ασφάλειας είναι πλέον άμεση. Οι κυβερνοεπιχειρήσεις δεν εκδηλώνονται απομονωμένα. Συχνά εντάσσονται σε ευρύτερα σχέδια υβριδικών ενεργειών, όπου η ψηφιακή διάσταση συνδυάζεται με πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές πιέσεις.

2. Οι υβριδικές απειλές

Οι υβριδικές απειλές συνιστούν πλέον ένα από τα πιο σύνθετα και πολυστρωματικά φαινόμενα ασφάλειας, καθώς συνδυάζουν στρατιωτικά και μη στρατιωτικά μέσα, φυσικά και ψηφιακά εργαλεία, επιδιώκοντας την αποδυνάμωση της ικανότητας ενός Κράτους για αντίδραση και τη διάβρωση της κοινωνικής συνοχής του. Η ψηφιακή διάσταση, και ιδίως ο κυβερνοχώρος και οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, λειτουργούν ως καταλύτες που πολλαπλασιάζουν την αποτελεσματικότητα τέτοιων ενεργειών.

Κεντρικό στοιχείο των υβριδικών τακτικών αποτελεί η συστηματική παραπληροφόρηση και οι επιχειρήσεις επιρροής. Η οργανωμένη διάδοση ψευδών ή παραπλανητικών αφηγημάτων, η αξιοποίηση εικονικών λογαριασμών και η δημιουργία τεχνητά ενισχυμένων δικτύων αναπαραγωγής περιεχομένου στοχεύουν στη διαμόρφωση αντιλήψεων και στη μεταβολή της συλλογικής συμπεριφοράς και γνώμης. Η ταχεία ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στις τεχνικές αυτές επιτείνει την κλίμακα και την ταχύτητα διάδοσης της παραπληροφόρησης, καθιστώντας δυσκολότερο τον έγκαιρο εντοπισμό και την αντιμετώπισή της.

Στο πλαίσιο αυτό, στο πεδίο των υβριδικών απειλών, η Υπηρεσία παρακολουθεί με συστηματικό τρόπο εκστρατείες παραπληροφόρησης (disinformation campaigns),

χειραγώγησης της κοινής γνώμης μέσω ομάδων και εικονικών λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media groups & fake accounts), καθώς και συνδυασμένες επιχειρήσεις επιρροής που στοχεύουν στη διασπορά αμφιβολιών και την αποσταθεροποίηση κρατών. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην περίοδο που εξετάζεται, στην έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση επιχειρήσεων αλλοδαπής χειραγώγησης πληροφορίας (Foreign Information Manipulation and Interference – FIMI), μέσω κατάλληλης αξιοποίησης και αναβάθμισης των δυνατοτήτων της Υπηρεσίας και στενής συνεργασίας με διεθνείς φορείς και εταιρείους.

Επιπλέον, όπως αποδείχθηκε και κατά το παρελθόν η εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού επίσης μπορεί να θεωρηθεί χαρακτηριστικό δείγμα της υβριδικής αξιοποίησης κοινωνικών και ανθρωπιστικών θεμάτων, διαχρονικά για τη χώρα μας. Η παρουσία ή οι ροές μεταναστών/προσφύγων μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο πίεσης ή αποσταθεροποίησης, είτε μέσω αφηγήσεων που στοχεύουν στην πόλωση της κοινής γνώμης είτε μέσω ενεργειών που επιδιώκουν τη διάδοση πανικού και αμφιβολίας για την ικανότητα του κράτους να διαχειριστεί κρίσεις, ιδίως όταν ένα μεμονωμένο, υψηλού συμβολισμού περιστατικό αποκτά διεθνή δημοσιότητα και εντάσσεται σε ευρύτερες αφηγήσεις.

Η αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών απαιτεί ολιστική προσέγγιση, με τεχνική ικανότητα στον κυβερνοχώρο, βελτίωση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών, ενίσχυση των μηχανισμών επαλήθευσης πληροφοριών και συντονισμό με δημόσιους και ιδιωτικούς εταιρείους, ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος αποσταθεροποίησης και να διασφαλιστεί η ικανότητα του κράτους να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά σε αυτές τις προκλήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ανώτερων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και του ιδιωτικού τομέα για τις προκλήσεις που συνιστούν οι υβριδικές και αναδυόμενες απειλές σε βάρος εθνικών κρίσιμων οντοτήτων, η ΕΥΠ διοργάνωσε στις εγκαταστάσεις της, την 11 & 12/12/2025, με τη συνδρομή της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ανθεκτικότητας και Ασφάλειας του Joint Research Center (JRC) της Ε.Ε., διημερίδα με θέμα «Ευαισθητοποίηση σε θέματα Ασφάλειας και Υβριδικών Απειλών».

3. Ενέργεια, μεταφορές και επικοινωνίες

Η ασφάλεια της ενέργειας, των μεταφορών και των επικοινωνιών αποτελεί προαπαιτούμενο για τη λειτουργία και τη σταθερότητα ενός Κράτους. Οι τομείς αυτοί, ως κρίσιμες υποδομές, δεν απειλούνται πλέον μόνο από παραδοσιακές μορφές όπως δολιοφθορές, αλλά στο σύγχρονο πεδίο αντιπαράθεσης μπορούν να δεχθούν τόσο φυσικές ενέργειες, όσο και ψηφιακές επιθέσεις, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζεται το εύρος και ο αντίκτυπος των σχετικών κακόβουλων δράσεων.

Πέραν από τις δυσβάσταχτες συνέπειες από δυσλειτουργίες, φθορές ή και κακόβουλες ενέργειες που προκαλεί η παράλυση κρίσιμων λειτουργιών, η διεθνής και ελληνική εμπειρία δείχνει ότι ακόμα και όταν δεν υπάρχει υποχρεωτικά κακόβουλη ενέργεια, τα προβλήματα που προκαλούνται σε κρίσιμους τομείς του κράτους

αποκαλύπτουν ευαλωτότητες που μπορεί να τύχουν εκμετάλλευσης. Η δυσκολία διάκρισης μεταξύ τεχνικής βλάβης και κακόβουλης ενέργειας και η αδυναμία απόδοσης σχετικών κακόβουλων ενεργειών σε συγκεκριμένους δράστες, επιτείνει το πρόβλημα.

Σε πολυμερή πεδία έντασης, όπως οι συγκρούσεις στην Ανατολική Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή, έχει καταγραφεί συστηματική στόχευση στοιχείων του τομέα ενέργειας μεταφορών και επικοινωνιών, είτε με φυσικές επιθέσεις είτε με συνδυασμένες επιχειρήσεις που μπορεί να περιλαμβάνουν ψηφιακές παρεμβάσεις και χρήση drones. Οι επιθέσεις αυτού του τύπου επιδιώκουν τη διακοπή κρίσιμων υπηρεσιών, την πρόκληση οικονομικών αναταράξεων και τη δημιουργία πολιτικής πίεσης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν προκαλέσει διακοπές στην εφοδιαστική αλυσίδα και σημαντική επιβάρυνση της λειτουργίας των κρατών.

Για τη χώρα μας, η γεωγραφική θέση και ο ρόλος της ως κόμβος ενεργειακών και επικοινωνιακών διασυνδέσεων ενισχύουν τη σημασία της προστασίας αυτών των υποδομών. Η ύπαρξη λιμένων μεγάλης κλίμακας, υποσταθμών φυσικού αερίου, FSRUs (Floating Storage and Regasification Units) και κρίσιμων υποθαλάσσιων καλωδίων καθιστά την Ελλάδα στρατηγικό σημείο, καθιστώντας αναγκαία την προληπτική θωράκιση και τη στενή συνεργασία με διεθνείς εταίρους. Η προστασία αυτή οφείλει να συνδυάζει τεχνικά μέτρα, επιχειρησιακή ετοιμότητα και θεσμικό συντονισμό για άμεση ανταπόκριση σε περιστατικά.

Στο πλαίσιο αυτό, στον τομέα της ενέργειας και των επικοινωνιών, η ΕΥΠ επικεντρώνεται στην ασφάλεια κρίσιμων υποδομών, όπως τα υποθαλάσσια καλώδια, οι δορυφορικές επικοινωνίες και λιμάνια στρατηγικής σημασίας, με στόχο την συμβολή μας στην αποτροπή ενεργειών που θα μπορούσαν να πλήξουν καίριες λειτουργίες της χώρας. Η παρακολούθηση διεθνών εξελίξεων, η εκπόνηση ειδικών αξιολογήσεων και η συμμετοχή σε πολυμερείς δομές (Ε.Ε., NATO κ.α.) εξασφαλίζουν την έγκαιρη ενημέρωση και στρατηγική ενίσχυση των Φορέων λήψης αποφάσεων της χώρας μας.

Τέλος, η τεχνολογική διάσταση των κρίσιμων υποδομών αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού των Κρατών για τον έλεγχο των λεγόμενων «τεχνολογιών αιχμής». Ο «πόλεμος των μικροσίπ», η μετάβαση στα δίκτυα 6G, η ανάπτυξη ρομποτικών και ημιαυτόνομων συστημάτων, καθώς και η ενσωμάτωση τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης σε κρίσιμες υποδομές αναδιαμορφώνουν το τοπίο της ασφάλειας και υποχρεώνουν τις Υπηρεσίες Ασφαλείας και Πληροφοριών σε διαρκή αναπροσαρμογή των μέσων τους. Οι τεχνολογίες αυτές, αν και παρέχουν σημαντικά πλεονεκτήματα, δημιουργούν νέες μορφές εξάρτησης και ευπάθειας, οι οποίες δύνανται να αξιοποιηθούν από δρώντες με εχθρικές προθέσεις. Για τη χώρα μας, η κατανόηση και η έγκαιρη αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών οφείλουν να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της στρατηγικής θωράκισης των κρίσιμων τομέων ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνιών.

4. Το σκοτεινό διαδίκτυο και οι κρυπτοσυναλλαγές

Το σκοτεινό διαδίκτυο (Dark Web) και οι κρυπτοσυναλλαγές έχουν εξελιχθεί σε καίριους παράγοντες διαμόρφωσης του σύγχρονου περιβάλλοντος ασφάλειας. Η ανωνυμία που προσφέρουν, σε συνδυασμό με την απουσία ενιαίου ρυθμιστικού πλαισίου σε παγκόσμιο επίπεδο, τα καθιστούν ιδανικά εργαλεία για τη διευκόλυνση παράνομων δραστηριοτήτων και τη χρηματοδότηση ενεργειών που απειλούν την κρατική και διεθνή σταθερότητα.

Στο Dark Web λειτουργούν πλατφόρμες που προσφέρουν προς μίσθωση υπηρεσίες κυβερνοεπιθέσεων, διακινούν εργαλεία κακόβουλου λογισμικού (malware) και παρέχουν πρόσβαση σε κλεμμένα δεδομένα. Οι υπηρεσίες αυτές δεν περιορίζονται πλέον σε εξειδικευμένους χρήστες, αντιθέτως, είναι διαθέσιμες ακόμη και σε μη τεχνικά καταρτισμένους δρώντες, γεγονός που διευρύνει σημαντικά τη βάση των πιθανών απειλών. Παράλληλα, οι αγορές του σκοτεινού ιστού χρησιμοποιούνται για παράνομο εμπόριο ναρκωτικών, όπλων, ακόμη και πλαστών εγγράφων, με τις συναλλαγές να πραγματοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά μέσω κρυπτονομισμάτων (cryptocurrencies).

Οι κρυπτοσυναλλαγές, αν και αποτελούν τεχνολογική καινοτομία με θεμιτή εφαρμογή, προσφέρουν στους κακόβουλους δρώντες τη δυνατότητα μεταφοράς κεφαλαίων με ανωνυμία και χωρίς την εποπτεία παραδοσιακών τραπεζικών μηχανισμών. Έχουν καταγραφεί διεθνώς περιπτώσεις χρηματοδότησης τρομοκρατικών οργανώσεων και εγκληματικών δικτύων μέσω κρυπτονομισμάτων, καθώς και χρήση τους σε εκβιασμούς που συνδέονται με επιθέσεις λυτρισμικού (ransomware). Η ανθεκτικότητα και η παγκόσμια διάσταση των τεχνολογιών blockchain καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολο τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των ροών αυτών.

Στο πλαίσιο αυτό, η διασύνδεση μεταξύ σκοτεινού διαδικτύου και κρυπτοσυναλλαγών διαμορφώνει ένα οικοσύστημα που ενισχύει τον υβριδικό χαρακτήρα των απειλών. Δεν πρόκειται μόνο για εργαλεία εγκληματικών ομάδων, αλλά και για μέσα που δύνανται να αξιοποιηθούν σε επιχειρήσεις κατασκοπείας, στη στρατολόγηση ατόμων από τρίτους δρώντες ή στην αποσταθεροποίηση κρατών μέσω χρηματοδότησης δραστηριοτήτων που στοχεύουν κρίσιμους τομείς.

Στον τομέα του σκοτεινού διαδικτύου (Dark Web) και των κρυπτοσυναλλαγών (cryptocurrencies), η ΕΥΠ συλλέγει και αναλύει δεδομένα για την ανίχνευση δικτύων που σχετίζονται με παράνομες δραστηριότητες, διακίνηση μεταναστών, χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, κατασκοπεία κ.α. Μέσω στοχευμένων επιχειρήσεων πληροφοριών ανοικτών πηγών "Open Source" (OSINT) και συνεργασίας με διεθνείς φορείς, εντοπίζονται και αναλύονται από διαρροές διαπιστευτηρίων έως ύποπτες χρηματικές ροές, αλλά και γενικότερα δραστηριότητες που απειλούν την εθνική μας ασφάλεια.

Για τη χώρα μας, η παρακολούθηση αυτών των τάσεων είναι ζωτικής σημασίας. Η αυξανόμενη χρήση κρυπτονομισμάτων και οι δυνατότητες που παρέχει το Dark Web στην ανωνυμία και την αθέατη επικοινωνία συνιστούν προκλήσεις που σχετίζονται τόσο με την εθνική ασφάλεια όσο και με την προστασία των πολιτών. Η ανάπτυξη

συνεργασιών με διεθνείς εταίρους, η ενίσχυση της τεχνογνωσίας και η απόκτηση κατάλληλων εργαλείων παρακολούθησης και ανάλυσης αποτελούν απαραίτητα βήματα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων που αναδύονται.

5. Η Τεχνητή Νοημοσύνη

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) αναδεικνύεται ολοένα και περισσότερο σε καθοριστικό καταλύτη για την ενίσχυση της ασφάλειας, αλλά ταυτόχρονα και σε πηγή παραγωγής πολλαπλών κινδύνων. Η ικανότητά της να επεξεργάζεται δεδομένα, να μαθαίνει και να αυτοβελτιώνεται προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στην ανάλυση πληροφοριών, στην ανίχνευση απειλών και στην ταχύτερη ανταπόκριση, ανοίγει όμως παράλληλα δρόμους για νέες μορφές επιθέσεων και μετασχηματισμούς του πεδίου ασφαλείας.

Σε διεθνές επίπεδο, η τεχνητή νοημοσύνη χρησιμοποιείται ήδη από κακόβουλους δρώντες για την αυτοματοποίηση επιθέσεων, τη δημιουργία κακόβουλων λογισμικών, την υπονόμηση αλγόριθμων εκπαίδευσης (poisoning attacks) και την παραποίηση δεδομένων ή εισροών (adversarial attacks). Επιπλέον, η δυνατότητα παραγωγής deepfakes, δηλαδή ψευδών εικόνων, βίντεο ή ήχων, καθιστά δυνατή τη δημιουργία υλικού που μπορεί να παραπλανήσει το ευρύ κοινό ή να διαταράξει ακόμη και τη θεσμική λειτουργία Κρατών. Σε πολλές χώρες της Δύσης παρατηρούνται ήδη προσπάθειες κακόβουλης χρήσης της για την επηρεασμό εκλογικών διαδικασιών, την προώθηση ψευδών αφηγήσεων και την υπονόμηση της εμπιστοσύνης στους κρατικούς θεσμούς.

Για τη χώρα μας, η τεχνητή νοημοσύνη συνιστά ταυτόχρονα πρόκληση και ευκαιρία. Η αξιοποίησή της μπορεί να ενισχύσει τις δυνατότητες των οργανισμών και των Υπηρεσιών, όπως η ΕΥΠ, στην ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, στην αυτοματοποιημένη ανίχνευση απειλών και στην υποβοήθηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Ωστόσο, η χρήση της συνοδεύεται από κινδύνους που σχετίζονται με την παραποίηση δεδομένων, την αλλοίωση μοντέλων, την επιρροή της κοινής γνώμης μέσω deepfakes, καθώς και τη δημιουργία «σκοτεινών» εκδόσεων της, οι οποίες δύνανται να αξιοποιηθούν με ιδιαίτερα αρνητικά αποτελέσματα.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΠ αναπτύσσει διαρκώς ικανότητες έγκαιρης ανάλυσης και αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης, τόσο για την κατανόηση των απειλών όσο και για την ενίσχυση των ίδιων των εργαλείων συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών. Ήδη δε μεριμνά ώστε η ΤΝ να έχει ενσωματωθεί στα νέα συστήματα εργασίας της.

Η προσέγγιση της τεχνητής νοημοσύνης ως απλού εργαλείου για την ενίσχυση της ασφάλειας δεν είναι επαρκής και πρέπει να συνοδεύεται από εθνική και τομεακή στρατηγική διαχείρισης των κινδύνων που απορρέουν από τη χρήση της. Η χώρα μας, όπως και οι περισσότερες δυτικές δημοκρατίες, καλείται να ενισχύσει την ικανότητά της στον έλεγχο των μοντέλων, να συμμετάσχει ενεργά στα ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια ρύθμισης και να εξασφαλίσει ότι η ανάπτυξη και η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στην Ελλάδα θα γίνεται με όρους ασφάλειας, διαφάνειας και λογοδοσίας.

Ε. Νέο περιβάλλον. Νέα ΕΥΠ

1. Οι νέες δομές

Η πορεία μετάβασης της ΕΥΠ στη νέα εποχή υλοποιείται σε ένα διαδοχικό πλαίσιο φάσεων, που εκτείνεται χρονικά και λειτουργεί ως στρατηγικός οδικός χάρτης (roadmap) υλοποίησης από το 2022 έως και το 2028. Παρότι τη χρονιά που μας πέρασε ολοκληρώθηκε η διοικητική αναδιάρθρωση, η συνολική μετεξέλιξη της Υπηρεσίας παραμένει μια πολυετής διαδικασία με διακριτά στάδια ωρίμανσης, μέσα από τα οποία η ΕΥΠ μετακινείται σταδιακά από το σχεδιασμό των νέων δομών, διαδικασιών και εργαλείων στην έμπρακτη επιχειρησιακή εκμετάλλευσή τους.

Το 2025, η Υπηρεσία έπρεπε να φροντίσει ώστε οι νομοθετικές προβλέψεις και τα σχεδιασμένα πλαίσια να μετατραπούν σε πρακτικές λειτουργικές δομές. Ο οδικός χάρτης της αναδιάρθρωσης όπως πια υλοποιείται περιλαμβάνει μια λειτουργική, μια διοικητική, μια οργανωτική και μια επιχειρησιακή διάσταση που συνολικά διασφαλίζουν την ουσιαστική αποτελεσματικότητα του όλου εγχειρήματος.

2. Οι ανθρώπινοι πόροι

Η μετάβαση στη νέα οργανωτική πραγματικότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την παράλληλη διαμόρφωση ενός νέου προφίλ ανθρώπινου δυναμικού, ικανού να ανταποκριθεί στις αυξημένες επιχειρησιακές, τεχνολογικές και αναλυτικές απαιτήσεις. Η ΕΥΠ εγκαταλείπει σταδιακά το παραδοσιακό μοντέλο στελέχωσης, που βασιζόταν σε γενικές διοικητικές κατηγορίες δημοσίου τύπου, και υιοθετεί πλέον ένα στοχευμένο διαμορφωμένο σύστημα ρόλων και επαγγελματικών ταυτοτήτων, το οποίο συνδέει ικανότητες, αποστολή και υπηρεσιακή εξέλιξη.

Η θεσμοθέτηση νέων επαγγελματικών κατηγοριών και η χαρτογράφηση συγκεκριμένων ρόλων (job families) οδήγησε στη διαμόρφωση ενός ειδικού πλαισίου στελέχωσης με τρεις διακριτές επαγγελματικές κατευθύνσεις: πληροφοριακό προσωπικό, τεχνολογικό προσωπικό και διοικητικό προσωπικό υποστήριξης. Η κατηγοριοποίηση αυτή δεν έχει τυπικό χαρακτήρα· αποτελεί τη βάση για τη διασύνδεση καθημερινών καθηκόντων, δεξιοτήτων και επιχειρησιακών αναγκών, επιτρέποντας την ανάπτυξη εξειδικευμένων ανθρώπινων υποδομών, όπως συμβαίνει σε αντίστοιχες ευρωπαϊκές υπηρεσίες πληροφοριών και ασφάλειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Υπηρεσία προχωρεί για πρώτη φορά στη συστηματική καταγραφή και ανάλυση θέσεων εργασίας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία θα προκύψει ένα αναλυτικό επιχειρησιακό προφίλ ρόλων, που καλύπτει κάθε επίπεδο από τα εισαγωγικά στάδια έως τα ενδιάμεσα αναλυτικά και διασυνδεδεμένα επίπεδα και τα ανώτερα επιχειρησιακά και επιτελικά κλιμάκια. Η χαρτογράφηση αυτή θα επιτρέψει μια καθορισμένη αλλά και ευέλικτη σταδιοδρομία, στη βάση όχι μόνο επετηρίδας, αλλά με κριτήρια επιχειρησιακής ωρίμανσης και απόδοσης.

Παράλληλα, η έννοια των «επαγγελματικών διαδρομών» και «διαδοχικών σκαλο-

πατιών» (career paths & career ladders) εισάγει μια νέα φιλοσοφία εξέλιξης. Η επαγγελματική διαδρομή δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως γραμμική πορεία μέσα σε έναν ενιαίο διοικητικό κορμό, αλλά ως δυναμική διαδικασία εσωτερικής ανακατεύθυνσης και εξειδίκευσης.

Ξεκίνησε η διαγωνιστική διαδικασία προσλήψεων για την πλήρωση 110 θέσεων μόνιμου προσωπικού της Υπηρεσίας στους Κλάδους Χειριστών Κυβερνοχώρου, Επιτελών Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, Νομικών, Μηχανικών, Οικονομολόγων, Προγραμματιστών και Τεχνικών Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και Δικτύων, ενώ θα ακολουθήσουν άμεσα προκηρύξεις για επιπλέον 200, περίπου θέσεις μόνιμου προσωπικού.

Παράλληλα, ιδρύθηκε για πρώτη φορά αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης Προσωπικού σε θέματα Ποιότητας Ζωής (Welfare), αναγνωρίζοντας έμπρακτα ότι η επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα και η διαρκής ετοιμότητα της Υπηρεσίας στηρίζονται στη συνολική ευημερία του ανθρώπινου δυναμικού. Κατά τη διάρκεια της χρονιάς που πέρασε, το Τμήμα σχεδίασε και υλοποίησε στοχευμένες δράσεις υποστήριξης και ενδυνάμωσης, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της συνοχής και της ανθεκτικότητας εντός της Υπηρεσίας.

3. Η έμφαση στην τεχνολογία

Η τεχνολογία αποτελεί πλέον τον βασικό επιταχυντή του επιχειρησιακού μετασχηματισμού της Υπηρεσίας. Η νέα στρατηγική προσέγγιση της Υπηρεσίας δεν αντιμετωπίζει την τεχνολογική ενίσχυση ως αυτόνομο πρόγραμμα προμηθειών, αλλά ως οργανικό τμήμα της επιχειρησιακής λειτουργίας, με στόχο τη δημιουργία ενός διασυνδεδεμένου πληροφοριακού περιβάλλοντος, όπου η συλλογή, η επεξεργασία και η αξιοποίηση των δεδομένων πραγματοποιούνται με δομημένο, ταχύ και αναστρέψιμο τρόπο.

Η συγκρότηση εντός της ΕΥΠ του SciTech Radar έθεσε σε λειτουργία έναν μόνιμο μηχανισμό ανίχνευσης τεχνολογικών δυνατοτήτων, επιτρέποντας στην Υπηρεσία να χαρτογραφεί συστηματικά τις διαθέσιμες λύσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και να παρακολουθεί, με τρόπο επιχειρησιακά αξιοποιήσιμο, την εξέλιξη των εργαλείων ανάλυσης, παρακολούθησης και διαχείρισης πληροφοριών. Μέσα από αυτή τη διαδικασία οικοδομήθηκε ένας σταθερός δίαυλος τεχνολογικής ενημέρωσης, ο οποίος συνδέει την αγορά, την καινοτομία και την υπηρεσιακή ανάγκη, διαμορφώνοντας για πρώτη φορά έναν ενιαίο χάρτη τεχνολογικής κατεύθυνσης. Το σχετικό μπρώο να περιλαμβάνει (145) εταιρείες και (270) τεχνολογικές, επιχειρησιακές λύσεις, που μπορεί στο μέλλον να χρησιμοποιηθούν για διευκόλυνση των δράσεων της Υπηρεσίας.

Παράλληλα, προωθήθηκε η στοχευμένη ενσωμάτωση εργαλείων συλλογής πληροφοριών σε περιβάλλοντα πληροφοριών ανοικτών πηγών (OSINT), ψηφιακού αποτυπώματος και σκοτεινών δικτύων με στόχο την υποστήριξη μιας πολυεπίπεδης μεθοδολογίας πληροφοριακής ανάλυσης. Η τεχνολογία δεν αντιμετωπίζεται ως εξωτερικό βοήθημα, αλλά ως δομικό στοιχείο της αποστολής, με άμεση σύνδεση στις επιχειρησιακές διαδικασίες.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε και στη δημιουργία εσωτερικών τεχνολογικών λύσεων. Η δυνατότητα in-house ανάπτυξης τεχνολογικών εφαρμογών δημιουργεί μια νέα κουλτούρα τεχνολογικής αυτοδυναμίας, μειώνοντας τους χρόνους προσαρμογής και επιτρέποντας ταχύτερη ενσωμάτωση εργαλείων στο επιχειρησιακό περιβάλλον. Τα πρώτα προϊόντα αμιγώς κατασκευασμένα από την Υπηρεσία σε τομείς όπως ασφαλείς επικοινωνίες, συλλογή χρήσιμων δεδομένων, απόκρουση προσπαθειών από κακόβουλους τρίτους να αποκτήσουν χρήσιμα για αυτούς επικοινωνιακά στοιχεία κ.λπ., έχουν ενταχθεί στη λειτουργία μας με εντυπωσιακά αποτελέσματα, ενθαρρύνοντας την συνέχιση των δράσεων μας στην κατεύθυνση αυτή.

Παράλληλα, η δημιουργία δομών όπως το Innovation Hub επιτρέπει στα στελέχη να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση νέων εργαλείων και μεθοδολογιών, ενισχύοντας την εσωτερική παραγωγή τεχνογνωσίας και απομακρύνοντας την Υπηρεσία από παθητικά μοντέλα τεχνολογικής εξάρτησης. Η εσωτερική αυτή μετατόπιση, από το παραδοσιακό σχήμα «διοικητικού προσωπικού» προς το προφίλ «χειριστή πληροφοριών, αναλυτή δεδομένων και επιχειρησιακού στελέχους με τεχνολογική υποστήριξη», αποτελεί μια από τις σημαντικότερες ποιοτικές αλλαγές της νέας περιόδου. Κομβικής σημασίας στις σχετικές προμήθειες ήταν η συμβολή του Κέντρου Τεχνολογικής Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΚΕΤΥΑΚ).

Η τεχνολογική αναβάθμιση υποστηρίζεται από ένα στοχευμένο πρόγραμμα ανανέωσης των υποδομών και των επικοινωνιακών συστημάτων, το οποίο περιλαμβάνει τη διασύνδεση τηλεπικοινωνιακών, δορυφορικών και επίγειων μέσων, τη λειτουργική αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και κρίσιμων κόμβων διαχείρισης δεδομένων, καθώς και την ενσωμάτωση ψηφιακών συστημάτων διοικητικής υποστήριξης, που επιταχύνουν τις διαδικασίες και μειώνουν τα διοικητικά στάδια εσωτερικής ροής.

Αξίζει όμως να αναφερθούν και οι ρυθμίσεις που εισήγαγε την χρονιά που μας πέρασε το Π.Δ. 65/2025 με την ΕΥΠ να αναλαμβάνει για πρώτη φορά συγκεντρωτικό ρόλο στην προστασία όλων των διαβαθμισμένων πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων του Δημοσίου. Αυτό σημαίνει ότι δεν περιορίζεται πλέον στην παρακολούθηση απειλών, αλλά ορίζεται θεσμικά ως ο φορέας που εκπαιδεύει, πιστοποιεί και ελέγχει το προσωπικό, τα συστήματα και τις διαδικασίες ασφαλείας κάθε οργανισμού που χειρίζεται ευαίσθητες πληροφορίες. Παράλληλα, αποκτά εξειδικευμένο τεχνικό ρόλο, με αρμοδιότητα σε κρίσιμους τομείς όπως η κρυπτογράφηση, οι έλεγχοι TEMPEST και TSCM, η πιστοποίηση Συστημάτων Επικοινωνιών Πληροφορικής και η επιχειρησιακή ανταπόκριση σε περιστατικά κυβερνοασφάλειας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η νέα θεσμική παρουσία της ΕΥΠ στον τομέα της βιομηχανικής ασφάλειας, μέσω της συμμετοχής της στην Επιτροπή Επιθεωρήσεων Βιομηχανικής Ασφάλειας, μαζί με συναρμόδιους φορείς (ΓΕΕΘΑ και ΓΔΑΕΕ). Με τον τρόπο αυτό, καθίσταται σημείο αναφοράς και για τον ιδιωτικό τομέα υψηλής τεχνολογίας και βιομηχανικής παραγωγής, καθώς εταιρείες που συμμετέχουν σε έργα διαβαθμισμένης φύσης απευθύνονται πλέον αποκλειστικά στην ΕΥΠ για την έκδοση πιστοποιητικού ηλεκτρονικής ασφάλειας. Έτσι, διαμορφώνεται ένα πιο ενιαίο, σαφές και αξιόπιστο πλαίσιο εθνικής προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών, με σαφή κεντρικό ρόλο της Υπηρεσίας.

ΣΤ. Οργανώνοντας το αύριο

1. Στρατηγικός Σχεδιασμός

Ο σύγχρονος κόσμος χαρακτηρίζεται από ταχεία τεχνολογική εξέλιξη, διαρκείς γεωπολιτικές μεταβολές και αυξανόμενη πολυπλοκότητα στις μορφές των απειλών. Στο περιβάλλον αυτό, η πρόληψη και η έγκαιρη προσαρμογή αποτελούν τον πυρήνα της στρατηγικής της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ε.Υ.Π. ενσωματώνει στον σχεδιασμό της, την ικανότητα πρόβλεψης και έγκαιρης προετοιμασίας απέναντι σε αναδυόμενες απειλές. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται στη μελέτη διεθνών τάσεων, στην ανάλυση σεναρίων και στη διασταύρωση δεδομένων από ποικίλες πηγές, προκειμένου να διαμορφώνονται στρατηγικές επιλογές που ενισχύουν την εθνική ασφάλεια.

Η Υπηρεσία παρακολουθεί συστηματικά τις εξελίξεις σε κρίσιμους τομείς, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοτεχνολογία, η ενεργειακή ασφάλεια και οι κοινωνικές μεταβολές που δύνανται να επηρεάσουν τη σταθερότητα της χώρας. Μέσα από τη συνεργασία εξειδικευμένων ομάδων αναλυτών, τη χρήση τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων και τη σύνθεση πληροφοριών από εθνικές και διεθνείς πηγές, επιδιώκει να προβλέπει έγκαιρα τις μεταβολές στο περιβάλλον ασφάλειας.

Παράλληλα, η Υπηρεσία αναπτύσσει εσωτερικούς μηχανισμούς στρατηγικής σχεδίασης, που συνδέουν τη γνώση και την εμπειρία του προσωπικού με νέες μεθοδολογίες ανάλυσης και καινοτόμα εργαλεία υποστήριξης αποφάσεων. Η συστηματική αποτύπωση τάσεων και η ανάλυση σεναρίων επιτρέπουν την έγκαιρη προειδοποίηση και ενισχύουν την ανθεκτικότητα του εθνικού μηχανισμού ασφάλειας.

Η καλλιέργεια εθνικής κουλτούρας πρόβλεψης και προσαρμογής αποτελεί θεμελιώδη επιδίωξη του στρατηγικού σχεδιασμού της Ε.Υ.Π. Η συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια και ομόλογες υπηρεσίες εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλλει στη συνεχή ανανέωση των εργαλείων και των προσεγγίσεων που απαιτεί η εποχή.

Με αυτό τον τρόπο, η Ε.Υ.Π. προσπάθησε την χρονιά που πέρασε πέραν από την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενός δύσκολου παρόντος, να διαμορφώσει και το απαραίτητο νέο πλαίσιο για την πρόβλεψη και διαχείριση των προκλήσεων του μέλλοντος.

2. Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση

Η συνεχής εκπαίδευση, επιμόρφωση και εξειδίκευση του προσωπικού αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την αποτελεσματική εκτέλεση της αποστολής της ΕΥΠ. Στην κατεύθυνση αυτή, η Ακαδημία Πληροφοριών και Αντικατασκο-

πείας, κατά το χρονικό διάστημα αναφοράς, υλοποίησε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα εκπαιδευτικών δράσεων, υπό τη μορφή σχολείων, επιμορφώσεων και ειδικών ενημερώσεων. Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός διαμορφώθηκε με γνώμονα τις στρατηγικές στοχεύσεις και προτεραιότητες της Υπηρεσίας, τις πραγματικές επιχειρησιακές ανάγκες, καθώς και ειδικά υπηρεσιακά αιτήματα, ενώ παράλληλα ανταποκρίθηκε σε σχετικές αιτήσεις εκπαίδευσης από άλλους εθνικούς φορείς, ενισχύοντας την εξωστρέφεια και τη διαλειτουργικότητα της ΕΥΠ.

Για την κάλυψη νέων απαιτήσεων, συστάθηκαν «Κέντρα Γνώσης» με αντικείμενα σε Χρηματοοικονομικά Ζητήματα, Υβριδικές και Ασύμμετρες Απειλές και Deep/Dark Web με έμφαση στα κρυπτονομίσματα. Τα κέντρα αυτά λειτουργούν ως κόμβοι ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εμπειρίας, συμβάλλοντας στον εντοπισμό και την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών, στον καθορισμό στόχων και στη διασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων.

Παράλληλα, κατά το ίδιο διάστημα, η Ακαδημία υλοποίησε ή συμμετείχε σε περισσότερες από εβδομήντα εκπαιδευτικές δραστηριότητες, απευθυνόμενη τόσο σε προσωπικό της ΕΥΠ όσο και σε στελέχη άλλων εθνικών φορέων, όπως το Υπουργείο Εξωτερικών, το ΓΕΕΘΑ και τα Γενικά Επιτελεία Ενόπλων Δυνάμεων, η Ελληνική Αστυνομία, καθώς και το Λιμενικό Σώμα -Ελληνική Ακτοφυλακή. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν εξειδικευμένα σχολεία στα αντικείμενα όπως, η Συλλογή Πληροφοριών από Πηγές Έμψυχες (HUMINT) και Ανοικτές (OSINT), η Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (Soft Skills), η Ανάλυση Πληροφοριών, κ.ά. Παράλληλα, στελέχη της ΕΥΠ συμμετείχαν ως εισηγητές σε δεκαεννέα εκπαιδευτικά προγράμματα τρίτων φορέων, καλύπτοντας θεματικές όπως η αντικατασκοπεία, η στρατηγική επικοινωνία, η μη λεκτική επικοινωνία και η ασφάλεια τηλεπικοινωνιών.

Ιδιαίτερη βαρύτητα είχε η υλοποίηση δύο κύκλων επιμορφωτικών δράσεων με αντικείμενο την «Ευαισθητοποίηση σε θέματα Αντικατασκοπείας», οι οποίοι περιλάμβαναν πέντε διημερίδες και συγκέντρωσαν περισσότερα από διακόσια τριάντα στελέχη της ΕΥΠ και συναρμόδιων φορέων. Η δράση αυτή ενίσχυσε την καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας και συνέβαλε στη διαρκή επαγρύπνηση έναντι σύγχρονων απειλών.

Η Ακαδημία Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας, μέσω της αξιοποίησης καινοτόμων μεθόδων, της δημιουργίας Κέντρων Γνώσης και της ανάπτυξης συνεργασιών με εθνικούς φορείς και ομόλογες Υπηρεσίες του εξωτερικού, αναδεικνύεται σε θεσμικό πυλώνα για την καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας και τη συνεχή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της ΕΥΠ. Η εκπαιδευτική δραστηριότητα ενισχύει την επιχειρησιακή ετοιμότητα και την προσαρμοστικότητα της Υπηρεσίας στις προκλήσεις της νέας εποχής.

Ζ. Ανοίγματα στον Κόσμο και την Κοινωνία

1. Διεθνείς συνεργασίες

Η ΕΥΠ, αναγνωρίζοντας τον κομβικό ρόλο της διεθνούς συνεργασίας στη διατήρηση της εθνικής και περιφερειακής ασφάλειας, ενίσχυσε περαιτέρω την παρουσία και τη δραστηριότητά της σε πολυμερή, διμερή και ad hoc σχήματα συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετείχε ενεργά σε αρμόδια όργανα θεσμών όπως το NATO και η Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ παράλληλα ανέπτυξε εξειδικευμένες συνέργειες με ομόλογες Υπηρεσίες Πληροφοριών σε περιφερειακό και διακρατικό επίπεδο.

Στόχος των δράσεων αυτών είναι η ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας και η δημιουργία μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης για απειλές που διαπερνούν εθνικά σύνορα. Μέσα από πολυμερείς συναντήσεις και θεματικά fora, η Υπηρεσία κατέθεσε εκτιμήσεις, προτάσεις και προβληματισμούς για τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις στον τομέα της ασφάλειας, διασφαλίζοντας την ενεργό παρουσία της χώρας στον διεθνή διάλογο.

Παράλληλα, η ΕΥΠ συνέχισε να προάγει τη Διπλωματία των Πληροφοριών (Intelligence Diplomacy), με στόχο την ανάδειξη της χώρας μας ως αξιόπιστου εταίρου και πυλώνα ασφάλειας στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο Διοίκησης αλλά και εμπειρογνομώνων πλήθος επαφών με ομόλογες Υπηρεσίες και στο εξωτερικό και στην Ελλάδα, μέσα από τις οποίες προωθήθηκαν συνεργασίες πάντα υπό το πρίσμα των εθνικών μας θέσεων και προτεραιοτήτων. Επίσης μέσω της συμμετοχής της σε διεθνείς ασκήσεις, ομάδες εργασίας και διαβουλεύσεις, η Υπηρεσία ανέδειξε συγκεκριμένα κρίσιμα γενικότερα ζητήματα όπως η προστασία των υποθαλάσσιων υποδομών, η αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών, η ανάγκη συλλογικής δράσης στον κυβερνοχώρο, η αντικατασκοπεία, η παράνομη μετανάστευση, καθώς και η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες.

Κατά το εξεταζόμενο διάστημα, η Υπηρεσία παρέμεινε σε διαρκή συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς φορείς ασφαλείας, συμμετείχε σε κοινές επιχειρήσεις, ασκήσεις και προγράμματα ανταλλαγής πληροφοριών και συνέβαλε σε αξιολογήσεις κινδύνου και στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής σε επίπεδο Ε.Ε. και NATO. Οι πρωτοβουλίες αυτές, σε συνδυασμό με τη σταθερή παρουσία της σε διεθνή fora, ενίσχυσαν την εικόνα της Ελλάδας ως κράτους με ενεργό ρόλο στην παγκόσμια αρχιτεκτονική ασφάλειας. Άλλωστε πλέον είναι γνωστό ότι, η ασφάλεια δεν είναι υπόθεση ενός μόνο κράτους, αλλά αποτέλεσμα και διαρκούς συντονισμού, εμπιστοσύνης και ανταλλαγής γνώσης με τους εταίρους της χώρας.

2. Εξωστρέφεια

Η ΕΥΠ συνεχίζει να επενδύει στην ενίσχυση της εξωστρέφειας, αναγνωρίζοντας ότι η καλλιέργεια σχέσης εμπιστοσύνης με την κοινωνία αποτελεί αναπόσπα-

στο στοιχείο της αποστολής της. Η στρατηγική αυτή δεν συνιστά απλώς επικοινωνιακή επιλογή, αλλά θεσμική δέσμευση για διαφάνεια και λογοδοσία.

Ένα από τα σημαντικότερα έργα που έχουν δρομολογηθεί σε αυτή την κατεύθυνση είναι η δημιουργία του Μουσείου/ Κέντρου Επισκεπτών, με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026. Ο νέος αυτός χώρος θα φιλοξενεί ψηφιακά διαδραστικά συστήματα, αρχειακό υλικό αλλά και ενημερωτικές δράσεις, επιτρέποντας στο κοινό να έρθει σε άμεση επαφή με τους βασικούς τομείς της εθνικής ασφάλειας, την αποστολή της ΕΥΠ και τις αξίες που υπηρετεί στην ιστορία της. Η λειτουργία του Μουσείου/ Κέντρου Επισκεπτών ελπίζεται να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την κατανόηση του θεσμικού ρόλου της Υπηρεσίας, προάγοντας την ιστορική μνήμη και την εθνική αυτογνωσία.

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η πρωτοβουλία αποχαρακτηρισμού και δημοσιοποίησης αρχειακού υλικού, με αφορμή τη συμπλήρωση πενήντα ετών από τα γεγονότα της Κύπρου το καλοκαίρι του 1974. Η ΕΥΠ έδωσε στη δημοσιότητα το Νοέμβριο του 2024, τα δελτία πληροφοριών που είχε εκπονήσει τότε η ΚΥΠ, καταγράφοντας σε πραγματικό χρόνο τις συνθήκες που επικρατούσαν στην Κύπρο τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1974. Το πολύτιμο αυτό υλικό (που προ μηνών εκδόθηκε και σε βιβλίο για χρήση δημόσιων φορέων και βιβλιοθηκών) συνιστά συμβολή τόσο στην ιστορική έρευνα όσο και στη συλλογική μνήμη, σηματοδοτώντας παράλληλα την απαρχή μιας νέας πολιτικής διαφάνειας και αυτογνωσίας. Ανάλογες πρωτοβουλίες θα ακολουθήσουν στο άμεσο μέλλον, ώστε να αναδειχθεί η οπτική γωνία και η συμβολή της Υπηρεσίας σε κρίσιμες ιστορικές στιγμές.

Η υλοποίηση και η ανάδειξη αυτών των πρωτοβουλιών υποστηρίζονται από το Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας, το οποίο επιτελεί τον ρόλο του θεσμικού διαύλου ενημέρωσης της Υπηρεσίας, μέσα από επιλεγμένες ανακοινώσεις και τη λειτουργία της ιστοσελίδας.

Η εξωστρέφεια αποτελεί πλέον σταθερό πυλώνα της στρατηγικής της ΕΥΠ, με στόχο, μεταξύ άλλων και την καλλιέργεια κουλτούρας ασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτό εντάθηκε τη χρονιά που πέρασε η προσπάθεια ευαισθητοποίησης των αξιωματούχων του δημοσίου τομέα που χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες, μέσω της κυκλοφορίας και διανομής οδηγίων για την ασφαλή χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, κινητών τηλεφώνων (smartphone) και έξυπνων ρολογιών.

Επίλογος

Όπως ελπίζουμε να έγινε αντιληπτό από τα προηγούμενα, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών λειτουργεί σε ένα περιβάλλον διαρκούς μεταβολής, όπου οι απειλές ανανεώνονται και οι προκλήσεις πολλαπλασιάζονται. Η Αποστολή της, ωστόσο, παραμένει σταθερή: η προάσπιση της εθνικής ασφάλειας και η προστασία των συμφερόντων της χώρας. Μια αποστολή που στην γεωπολιτική ρευστότητα που επικρατεί την αμφισβήτηση μεταπολεμικών κανόνων και βεβαιοτήτων, την όλο και συχνότερη επίδειξη δύναμης των ισχυρών και την είσοδο του κόσμου αλλά και της τεχνολογίας σε αχαρτογράφητα νερά, γίνεται και πιο απαραίτητη και πιο δύσκολη.

Η παρούσα Έκθεση επιχειρήσε να παρουσιάσει, στο μέτρο του δυνατού, την πορεία, το έργο και τις στοχεύσεις της ΕΥΠ κατά το διάστημα αναφοράς. Η φύση της αποστολής της δεν επιτρέπει φυσικά πλήρη καταγραφή πεπραγμένων. Για αυτό και η Έκθεση δηλώνεται ότι αφορά «προτεραιότητες» και «τομείς δράσης». Εντούτοις, οι αναφερόμενες εκτιμήσεις και πληροφορίες για τις συγκεκριμένες προτεραιότητές και τους τομείς δράσης που επιλεκτικά παρατέθηκαν, μπορούν να δώσουν μια εικόνα της λειτουργίας και των επιτεύξεών της.

Πέραν τούτου επιδίωξή μας ήταν η έκθεση να καταδείξει και ότι η ΕΥΠ επενδύει σημαντικά στο μέλλον και ειδικότερα στη βελτίωση των επιχειρησιακών της δυνατοτήτων, στην εκπαίδευση του προσωπικού της, στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, καθώς και στη διεύρυνση της διεθνούς συνεργασίας και της, θεσμοποιημένης πια, εξωστρέφειας.

Η πορεία αυτή δεν είναι στατική. Αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης διαδικασίας διαρκούς εξέλιξης. Η Υπηρεσία με επίγνωση τόσο της προόδου που έχει συντελεστεί όσο και των προβλημάτων που συνεχίζει να αντιμετωπίζει θα εντείνει τις προσπάθειες αναβάθμισης της, στην κατεύθυνση που έχει ήδη χαραχθεί.

Με βάση την εμπειρία που έχει αποκτηθεί, την αφοσίωση του προσωπικού και τη στήριξη της Πολιτείας, η ΕΥΠ θα συνεχίσει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια, προκειμένου να ανταποκρίνεται με το καλύτερο δυνατό τρόπο στις αυξημένες απαιτήσεις

της αποστολής της, όπως επιτάσσουν οι όλο και πιο επικίνδυνες γεωστρατηγικές εξελίξεις, οι αναβαθμισμένες ευκαιρίες αλλά και απειλές από την αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας, αλλά και τα συμφέροντα του Λαού και της Δημοκρατίας μας.

